

DABAR

Kelionė į Long Island
Svečiuose pas draugus
Pavyzdingi ukinkiniai
Walt Whitmano gimtinė
JUOZAS TYSLIAVA

Jus, kurie gyvenate New Yorke ir kurie matote saulę tik tiek, kiek ji įsikverbia pro jusų darbo kambarių plyšius, vieną gražią, nelytingą, dieną išlipkite į savo automobilį ir leiskitės per triukšmingas, dulkinas ir dvokiančias New Yorko, Brooklyno ir Maspetho gatves. Jus pamatysite, kas pasidarys.

Pavažiavę apie valandą laiko, jus išsinersite iš gatvėmis susiraikštelėjusio miesto ir beveik netikėtai, staiga, pamatysite, kad aplink jus žaliomis liepsnomis siubuoja vasara. Per jusų sąmonę, per jusų širdį perbėgs keistas jausmas. Jus, pamatę žaliuojančius medžius, pievas ir tekančius vandenius, staiga atsiminsite savo tėviškę, savo motiną ir visa tai, kas tik apsupė jusų kuklystę, jusų praeitį anapus vandenų ir visa tai, ko jau dabar nėra ir ko jus nė už pinigų negalite nupirkti.

Taip aš jaučiausi pereitį šilumą ir saulėtą trečiadienį, kartu su vienplaukiu Juozu Tamu, išvažiavęs Long Island link. Žemė, su nepaprastu greitumu, bėgo po guminius automobilio ratais. Žemė bėgo atgal, tuo tarpu, kai mūsų mašina ir mintys — visą laiką priekį, į saulę, į žaliuojantį kaimą, į salos gilumą, kurioj kadaise knibždėjo indėnai, o dabar teka naujo, nesulaikomo gyvenimo upė. Vaziuodamas per žaliuojančią salą, kurios gyventojai jau keletą kartų reikalavo atskiros valstybės teisių, aš maniau apie Walt Withmaną, apie didžiausią pasaulio demokratijos dainių, kurio gimtinė — Long Island.

Jeigu norite tikrai gerai pamatyti salą ir ten gyvenančius savo draugus, jus turite užėiti iš kito galo, nelyginant artojas, pradėdamas užuoga. Dėl to ir aš pirmiausia norėjau pamatyti Treigį, kuris gyvena pačiame Ilgosios salos gale. Ir tik iš jo grįždamas, netikėtai, užklupti Spurgą, Jokubaitį, Baltų, Slekių, Danielių, Šteinį, Janų ir kitus mano ir mano laikraščio draugus. Bet laikas, kuris tirpsta, nelyginant sniegas po pavasario saule, mano planą sugriovė. Aš su spėjau pamatyti tik Slekius, Jokubaitį, Baltų ir Spurgą, nežiurint tu, kad grįžęs į New Yorką, girdėjau, kaip kažin kokš nakties laikrodžiai jau skambino antrą valandą...

Jeigu sakoma, kad Lietuvos ukinkininkas pusę savo amžiaus pramiega ant pečiaus, tai tas pasakymas visai netinka tiems Lietuvos žemės vaikams, kurie, atvykę į šį kraštą, ir toliau tęsia savo tėvų užsiėmimą, gyvena laukuose ir dirba ukio darbus.

Slekiams man pasakojo, kad Long Islande yra tokių lietuvių, kurie savo ukius veda geriau, negu anglai, olandai arba vokiečiai. Kai kurie musų tautos žmonės (apie juos, dėdja, mes labai mažai žinome) Long Islande turi ne tik šimtus margų žemės, bet ir po kelias dešimtis karvių. Jie, kaip pienininkai, žinomi visoje saloje. Bet įdomiausia štai kas. Tuo tarpu, kai kitataučiai Long Islando ukinkininkai bankrutija, tai lietuviai ukinkininkai,

VIENYBĖ

Tel.: Evergreen 7-7840

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

SENIAUSIA
The OLDEST
193 Grand

VIŲ LAIKRASTIS
NIAN NEWSPAPER
Brooklyn, New York

XLIX METAI. 44 N.

Published by the LITHUANIAN Penktadienis, BIRZELIO (JUNE) 7, 1935, Brooklyn, N. Y.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3rd, 1879

KAINA 5c.

PRANCUZAI SVEIKINA PABALTIJŲ VALSTYBES PARYŽIAUS PARODOJE

PARODA PARYŽIAUS MUZIEJUJE

Čekoslovakijos sveikinimai Lietuvos, Latvijos ir Estijos laikraštiniams Prahėje

PARIS (Elta). — Baltijos valstybių parodos Trocadero muziejuje Paryžiuje atidarymo proga muziejaus direktorius dr. Paul Rivet Havaso atstovai padarė pareiškimą, kuriame iškelė tos manifestacijos prasmę. "Paroda, pareiškė Rivet, atidaryta mūsų Europos salėje. Atidarydami puikią parodą, kurią ilgai rengė Tartų, Rygos, Kauno, Šiaulių ir Telšių muziejai, reikiame savo karščiausią padėką Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybėms, kurios leido jai realizuoti jų šalis su Prancūzija jungiančio draugingumo ženklą."

Sorbonos meno istorijos prof. Focillon ta pačia proga pabrėžė, kad 3 Baltijos tautos išpraustos tarp teutonikos Vokietijos bei Slavijos jurus sugebėjo išlaikyti per sunkumo savo istoriją su atkakliumu, kuris joms leido atremti smugius ir labai toli vykdyti savo sumanymus.

Čekoslovakų laikraščiai sveikina trijų Baltijos valstybių laikraštiniams atvykus į Čekoslovakiją. Prager Presse paskelbė specialų priedą su čekoslovakų užsienio reikalų ministerio Beneso vedamuoju straipsniu, kuriame tarp kita ko pareiškama, kad Baltijos santarvė, Mažoji santarvė ir Balkanų santarvės sudaro 3 blokus, kurie budi sergėdami mažųjų valstybių saugumą ir gindami naujos Europos santvarkos sutvirtėjimą prieš pajėgas, kurios siekia sugrąžinti politinės ir ekonominės hegemonijos sistemą. Šalia vakarų valstybių, prie kurių neseniai prisidėjo Sovietų Sąjunga, tie 3 blokai galingai prisideda prie Europos taikos palaikymo.

atėję į tuos pačius ukius, tarpsta. Ką tai reiškia?

Ir vis dėlto, jeigu jus, gyvenami dangoraižių mieste, jau susijęte pamiršti Lietuvos laukus ir didžiąją pavasario, vasaros, rudens ir žiemos laiko dvasią, nuvažiuokite pas Long Islando lietuvius. Jeigu jus pamiršote, kad naminiai paukščiai ir gyvuliai, kartais, išitikimesni žmogui, savo šeiminiui, negu žmogus žmogui — šiam problemų ir machinacijų pasaulyje, tai jus atvažiokite nors vienos dienos poilsui į Ronkonkomo ežero pakrantę, į Slekius.

Aš patenkintas tais įspūdiškais, kurių aš tiek daug radau Slekiuose ir Jokubaičio Tavernėje: Aš patenkintas, atsilankęs pas Spurgą, su kuriuo tik dviejų valandų pasikalbėjime aš atsiduriau penkiasdešimties metų Vienybės laikraščio istorijoje. Aš patenkintas savo keliu ir ilgąją salą — Walt Whitmano gimtinę.

VYRIAUSYBES KRIZĖ IR RIAUŠĖS PRANCUZIJŲJE

PARIS. — Paryžiaus gatvėse tukstančiai žmonių demonstravo ir kėlė riaušes dėl to, kad kai kurie Prancūzijos vadai nori numazinti franko vertę. Dėl franko stabilizavimo ir sustabdyti aukso išvežimą iš Prancūzijos į USA įvyko net vyriausybės krizė — rezignavo ministrai. Prezidentas Lebrun pakvietė užsienio reikalų ministrį Herriot sudaryti naują kabinetą, bet tas atsiskakė. Dabar pakviestas naują kabinetą sudaryti buvęs karo laivyno ministeris Francois Pietri.

PRASIDEDA RINKIMŲ AGITACIJA KLAIPĖDOS KRAŠTE

KLAIPĖDA. — Kaip žinia, Klaipėdos krašto seimelis jau paleistas. Gubernatorius Vl. Kurkauskas naujus rinkimus paskyrė šių metų rugsėjo 29 d. Kol naujas seimelis bus išrinktas, Klaipėdos kraštą valdys gubernatorius Kurkauskas ir ligišolinė Bruvelaičio direktoria.

Ryšium su naujojo seimelio rinkimais visame Klaipėdos krašte jau prasidėjusi agitacija. Vokiškos ir lietuviškos partijos jau yra sudariusios savo atskirus blokus, kurie jau pradeda priešrinkiminę kovą. Šie seimelio rinkimai bus laisvesni. Jie eis pagal naują rinkimų įstatymą, kuriuo bus renkamas ir visos Lietuvos seimas. Rinkus 65,000 gyventojų, išrinkus 29 atstovus. Paskutiniame seimelyje lietuvių turėjo 6 savo atstovus. Šiame, tikimasi, bus išrinkta daugiau.

Veteranų bonų išmokėjimas atidėtas kitai kongreso sesijai

WASHINGTON. — Patmano įstatymo sumanymo iniciatoriai, kurie bandė neseniai kongrese praveisti įstatymą išmokėti karo veteranams bonus, dabar ruošia naują įstatymo projektą, kurį, kaip sakė Patmanas, teks kongresui įteikti tik kitoje kongreso sesijoje ateinančiais metais.

INDIJOS ŽEMĖS DREBEJIME ŽUVO 56,000 ŽMONIŲ

QUETT, Indija. — Oficiališkoms žinioms, žemės drebejimo metu Indijoje žuvo ne 40,000 žmonių, kaip anksčiau buvo pranešta, bet 56,000. Tuojuo po žemės drebejimo iš po griuvėsių atkasta 10,500 žmonių, kurių gyvybes pasisekė išgelbėti.

400 mil. dol. naujiems keliams tiesti

WASHINGTON. — Ministeris Wallace šiomis dienomis paskirstė 400 milijonų dolerių tarp 48 USA valstybių naujiems keliams tiesti ir pataisyti. Ant visų didesniųjų kelių laikraščio istorijoje. Aš patenkintas savo keliu ir ilgąją salą — Walt Whitmano gimtinę.

Baltijos ir Čekoslovakijos spaudos santarvė pasirašyta

PRAHA (Elta). — Prahėje pasirašyta Baltijos Čekoslovakijos spaudos santarvės.

LENKŲ POLITIKA NĖ KIEK NEPASIKEIS

VARSUVA. — Lenkų telegramų agentūra paskelbė komunikatą, kuriame, atsiliepdama į įvairius spėjimus dėl lenkų užsienio politikos pakeitimo galimumų, griežtai teigia, kad lenkų politikoje neįvyks nei mažiausio pakeitimo. Lenkija, kaip ir iki šiol, darbuosis už pastovią taiką pagal linijas, kurios atitinka jos pačios valstybinius reikalus ir kurių pagrindas yra toks, kad Lenkija, visų pirma, remsis savo pačios jėgomis. Kaip ir iki šiol, Lenkija teiks visoms valstybėms, o pirmoje eilėje, savo kaimynams, taiką už taiką, saugumą už saugumą ir draugingumą už draugingumą.

IEŠKO 5 MIL. DOL. VERTES AUKSO SUOMIJOS ILANKOJE

HELSINKI, Suomija. — Iš neseniai rastų Švedijoje septynioliktos amžiaus dokumentų patirta, kad Rusijos švedijos karo metu 1721 metais rusai buvo pagrobę Švedijoje apie 5 milijonų dolerių vertės aukso ir sidabro. Rusų laivas, kuris tą aukšą vėžė į Rusiją, Suomijos įlankoje nuskandintas.

Pasiremami tais dokumentais ir kitomis žiniomis, Švedijos ir Suomijos nariai pradėjo nuskandinto laivo ieškoti ir neseniai užtik. Speciališkai laivai su narais išplaukė į Suomijos įlanką aukšą ir istoriškas brangenybes iškelti. Iškeltas aukšas ir sidabras bus padalinatas tarp Švedijos, Suomijos ir kompanijos, kuri aukšą iškels.

HITLERIS REIKALAUJA 400,000 TONŲ KARO LAIVYNO

LONDON. — Tarptautinėje karo laivyno konferencijoje Londone vokiečių delegacija pareikalavo, kad Vokietijai būtų duota teisė pasistatyti naujų karo laivų iki 400,000 tonų bendrojo laivų tonažo. Anksčiau Vokietija reikalavo 380,000 tonų laivyno, bet dabar savo tonažo normą nori padidinti. Iš esamųjų dabar Vokietijos 163,000 tonų karo laivų, vokiečiai sako, 64,000 tonų turės būti sunaikinti kaip netinkami.

Hitleris instruktavęs delegaciją reikalauti 35,000 tonų pirmo rango karo laivams ir 10,000 tonų kreiseriams. Dėl naikintųjų ir povandeninių laivų Vokietija, manoma, laikysis Italijos ir Prancūzijos nusistatymo.

AIRIJOS RADIO PALAIKYS RYŠI SU VAITKUM

KAUNAS. — Lietuvos Aero Klubas pasiuntė telegramą ALTASS pirminkui, pranešdamas, kad Athlone radio stotis (Airijoje) palaikys radio ryšį su ltn. Vaitkum skrendant per Atlantą.

ELEKTROS DARBININKŲ STREIKAS

TOLEDO, Ohio. — Birželio 5 d. penkiose Toledo Edison elektros kompanijos dirbtuvėse visi darbininkai sustreikavo. Ohio, Michigan ir Indiana valstybių 20 miestų liko visai be elektros šviesos, šimtai vokiečių dirbtuvių ir pramonės įmonių dėl elektros nutraukimo turėjo visai sustoti ir tukstančiai darbininkų laikinai atleisti iš darbu. Elektros jėga ir šviesa teikiama tik ligoninėms.

Kompanijos darbininkai per savo unijos atstovus reikalauja padidinti algas 20 nuošimčių, bet kompanija atsisako. Streiko paliestų miestų gyventojai net kreipėsi į prezidentą Rooseveltą, kad jis imtųsi priemonių streiką tuojau baigti.

100 MIL. DOLERIŲ KARO AVIACIJOS BAZĖMS ĮRENGTI

WASHINGTON. — Kongreso atstovų rumai tik 30 sekundų svarstė naują karo aviacijos reikalams biudžetą, vienbalsiai nutarė asignuoti 100 milijonų dolerių pastatyti 30 naujų karo aviacijos bazių įvairiuose USA strateginiuose punktuose.

Atstovų rumai taip pat vienbalsiai nutarė padidinti USA armijos karininkų skaičių.

Lenkų filologas Kauno universitete studijuoja lituanistiką

KAUNAS. — Kauno universitete Lenkijos pilietis filologas p. Vestfal studijuoja lituanistiką.

Lenkijos universitetuose yra pora lietuvių: p. Stankaitis viename Lenkijos universitete studijuoja lenkų literatūrą; jis rengiamas Lietuvos universiteto humanitariniam fakultetui lenkų literatūrai mokyt. Be to, Lenkijoje studijuojas istoriją p. Vasiliauskas.

NAUJI NACIŲ SPAUDOS PRASIMANYMAI

KAUNAS (Elta). — Vokiečių radio ir laikraščiai Koenigsberg Allgemeine Zeitung ir Tilsiter Zeitung gegužės 13 d. paskelbė, esą į Lietuvą yra atvykę 4 Sovietų Rusijos kavariomenės karininkai ir renka vietas aerodromams.

Kaip iš tikrų šaltinių teko patirti, šioji žinia yra nuo pradžios iki galo pramanyta. Į Lietuvą nėra atvykusių jokių Sovietų Rusijos karininkų.

REIKALAUJA SUGRĄZINTI ALGŲ PRIEDUS

MACON, Ga. — Nuo sausio 28 d. Macon miesto siuvėjams buvo NRA įsakyta padidinti savo darbininkams algas 10 nuošimčių. Darbdaviai nenoromis turėjo tuos priedus mokėti. Dabar, kai jau NRA paskelbta nelegališka, darbdaviai pareikalavo darbininkų sugrąžinti visus išmokėtus nuo sausio 28 d. duotus 10 nuošimčių priedus. Priedai bus išskaityti iš darbininkų algų.

PREZIDENTAS IR KONGRESAS NORI IŠGELBĖT KAI KURIUOS NRA KODUS

BUS PRIIMTI NAUJI ĮSTATYMAI

Naujas darbo kodas užtikrins algas ir darbą tik vienam darbininkui nuosimčiui

WASHINGTON. — USA ministrų kabinetas šiomis dienomis oficiališkai pranešė prezidentui Rooseveltui, kad jis vienbalsiai remia prezidento sumanymą bent dalinai išgelbėti NRA įvestus darbo kodus, kurie reguliuoja darbininkų darbo valandas, minimališką algas ir pramonės kompeticiją.

Dėl to manoma, kad netrukus bus galutinai paruoštas konstitucijos pataisos projektas, kuris bus taip pagamintas, kaip reikalauja aukščiausiojo teismo sprendimas.

Iki šiol abejota, kas daryti su tais valstybės tarnautojais, kurie buvo paimti tarnauti NRA centre Washingtone ir įvairiuose skyriuose kitose valstybėse. Dabar jau pranešama, kad visi tarnautojai pasileksa savo tarnybose iki tolimesnio pranešimo, bet tikimasi, kad NRA tarnautojų nereikės iš tarnybos atleisti.

Didelė dalis senatorių ir kai kurie atstovų rumai nariai pažadėjo Rooseveltui duoti visiška kooperacija konstitucijos pataisai įvykdyti.

Tuo tarpu kongresas ruošiasi priimti naują įstatymą, kuriuo NRA nustatytos minimališkos algos ir darbo valandos bus palaikomos tik tose pramonėse, kurios turi pasirašiusios su valdžia kontraktus. Tuo būdu, anot prezidento, bus apsaugota bent vienas nuosimtis darbininkų, kol konstitucijos pataisa bus priimta. Visi tik darbininkai kol kas bus paliktai likimui ir patys turės susitarti su savo darbdaviais dėl algų ir darbo valandų.

Prezidentas pareikalavo kongreso butinai ir greitai priimti Wagnerio ir Guffey-Snyder įstatymų sumanymus. Pirmasis reguliuoja darbininkų nesuipratimus, o antrasis — anglių kainoms stabilizuoti. Rooseveltas įspėjo senatą ir atstovų rumus, kad šie du įstatymai butini, kad išventi didelių nesuipratimų ir "karo stovio paskelbimo."

Didelis žydų suvažiavimas Vilniuje

VILNIUS. — Šiomet sueina lygiai 10 metų, kai Vilniuje buvo įsteigtas žydų mokslo institutas. Instituto sukaktes Vilniaus žydai sumanė paminėti labai plačiai rugpjūčio mėn. Į sukaktes suvažiavimą beveik iš viso pasaulio žydų atstovai.

EMIGRACIJA IŠ LIETUVOS

KLAIPĖDA. — Balandžio mėnesį iš Lietuvos emigravo į Argentiją 21 žmogus, į Braziliją — 31, į Afriką — 2, į Kanadą — 1, į Jungtines Amerikos Valstybes — 18, į Meksiką — 3, į Palestiną — 41, viso 121 žmogus. Nuo metų pradžios iki gegužės 1 d. emigravo 719 žmonių.

VOKIETIJOS MARKE PAVOJUJE

BERLIN. — Staigiai ir netikėtai visi Vokietijos privatiškųjų pramonės įmonių bonai ir šėrai pradėjo brangti. Pasirodo, kad bankininkai bijodami, kad Vokietijos kreditas sumažės ir markė turės atptigti, pradėjo sulyti didelius pinigus už visokius bonus ir šėrus. Vyriausybė tuojau įsakė padaryti bankuose revizijas ir iširti bankų duodamus kreditus ir paskolas privatiškoms įmonėms. Tyrinėjamai parodė, kad dauguma Vokietijos bankų duoda didelius kreditus ginklų gamintojams. Beveik visi didieji pramonininkai ir piniguočiai bando įvestuoti savo pinigus į pelningas pramonės, kad jei markė kristų, jų turtais būtų apsaugotas. Šitokią padėtį Vokietijoje iššaukė Prancūzijos franko ir kitų Europos valstybių pinigų nepastovumas.

NEW YORKO MOTERYS REIKALAUJA PIGIŲ BUTŲ

WASHINGTON. — New Yorko East Side moterų delegacija, kurią sudaro 36 East Side gyventojos, atvyko į Washingtoną reikalauti valdžios padėdymo statyti New Yorko pigius gyvenamus butus. Delegacija nurodė, kad tuo tarpu kai New Yorko parkuose statomi rumai beždžionėms ir vėžliams, miesto gyventojų vaikai turi skursti senuose, nesveikuose butuose. Statomi dideli apartamentai paprastiems East Sidės gyventojams neprieinami, nes nuomos nepaprastai brangios. Moterų išklauskė speciališka senato komisija.

POTVYNIAI PADARĖ UŽ 25 MIL. DOL. NUOSTOLIŲ

KANSAS CITY. — Patvinsios Missouri upės vanduo užliejo Kansas ir Nebraska valstybėse beveik visas žemesnes vietas. Be potvynių tose valstybėse jau kelinta diena siauria dideli vėjai ir audros, kurios paviršiniškai padarė už apie 25 milijonus dolerių nuostolių. Potvyniuose žuvo apie 200 žmonių ir daugybė gyvulių.

Kai vienoje Kansas valstybės dalyje siautė potvyniai ir lietūs, kitoje tos valstybės dalyje siautė smėlio audros.

RAMSAY MACDONALDAS PASITRAUKIA

LONDON. — Didžiosios Britanijos ministrų pirminkas Ramsay Macdonald praneša spaudai, kad jis šiomis dienomis, specialioje audiencijoje, Anglijos karaliui įteikė savo rezignaciją. Macdonald, ilgai buvęs Anglijos premjeras, dabar pasitraukia iš politinio gyvenimo dėl pablogėjusios sveikatos. Macdonaldo vietą užims keletą kartų buvęs premjeras, o vėliausiu laiku eįs premjero pareigas konservas Stanley Baldwin.

MONTREALO DIENOS

Vulkanas ties bažnyčios durimis. Demonstracija pas vyškupą. Dvidešimt metų gincas. Alkana dvasia.

Rymau ir išsižioti nepajėgiu... Štai prieš mano akis gulė lapas su milžinišku skaičiumi "18,000 žmonių klausė kun. Coughlino kalbos. Pasibaigus kalbai, iš arenos kuniga išlydėjo 2,000 žmonių."

Taip. Ir Kristų lydėjo mionios, tiesė jį rankas, mėtė jį gėlėmis... Nors to viso jis nereikalavo, jis tik troško žmonių išvysti iš šviesų, skaidrų gyvenimo taką... Bažnyčios istorija to neužmiršo, bet kodėl taip maža tokių kun. Coughlinų, kuriuos sėkty minčių mionios?!

Šiandien pasviręs pasaulis. Melų melai valdo įtemptas klasių valdžias. Žmonija svyruoja... skurdė ir badavime pasinėrus... Tiesia rankas į savo vadus, bet skurdžių ir baduolių balsai nuaidi tyrais... Į Kristaus idealų uostą atkreiptos išvargusios žmonių akys, o vada patys dažnai paklydę šunkeliuos... Kad viso pasaulio, bent dvasiškia savy pastų "Gyvenu jau ne aš, bet gyvena manų Kristus," mus žemės obuolys visai pasikeistų.

Kristaus žodžiai, darbai ir pavyzdžiai, ne tik iš sakytųjų skambėtų, bet skambėtų vienu himnu visot žmonių. Visi turėtume teisę į aukšą ir duoną. Šiandien varguomenė beveik tik pažadais ir dvasios malikmintai, ir jeigu ta minia neliktų dažnai apvilta, ji toliau neuveiktų, kaip tik prie Kristaus krutinės durų... Ji sėkty savo vadus, jeigu jie padėtų išskiovoti duonos kaspn... Dabar iš mūsų dvasios vadų, dažnai girdėti visoki "istai," o tikrėnybė mes turim tik vieną vardą "žmogus." Kristui žmogus yra brangus, nes jis už žmogų liko kryžiaus auka. Todėl dvasiškia neturėtų skirstyti į visokias rusis "istų," tik matydama žmogų, jį užtarty prieš visas aukso skriaudas... Žmogus, alkio ir skurdo pripuėtas, virsta visokiu... Alkanas pilvas veda į kerštą ir neapykantą.

Ne tik alkanas nevieno šiaudien pilvas, bet alkanas ir žmonių sielos akys. Alkanos akys... Taip... Alkanos ir mano sielos akys... Štai gegužės 19 d. Stoviu viena pasvirus prie storo medžio liemens Viktorijos parke. Katedros bokštai pasakuoja erdvei mano alkaną sielos akių maldą... Štai renkasi lietuvių buri. Daug pažįstamų veidų. Renkasi jie į vieną grupę, apstoja ratu savotišką plakata, uždengta kryžių... Vienų veidai rimti, kitų akyse asaros, kitų šypsniuose keršto tinklai niaukiasi, kitų skaisčia viltimi žybtuoja akių ugnys...

Vyrai, moterys ir vaikai, sudarę nemažą burį, ruošiasi demonstruoti pas kat. vyskupą, kad iškeltų iš lietuvių šv. Kazimiero parapijos kleboną. Tuoj apsupa šį burį policijos sekliai, šio to pas lietuvius klausinėja. Apsupa ir kitataučių smalsuolių buri. Policija plakata draudžia iškelti. Žmogus, nešas kryžių, pabugęs policijos, meta jį iš rankų, bet "delegacija" pasiekia vyskupo rumus, tik neranda namie, (nes vyskupas tuo metu buvo išvažiuavęs šventinti lenkų bažnyčios). Tada nusitaria lietuvių vėl demonstruoti geg. 25 d., ką ir padaro, tik šį kartą

susirinko labai mažas būrelis. Šie lietuviai jau kelintą kartą demonstruoja tuo pačiu tikslu, tik kitokioje formoje. Pasėkos dar neiškios.

Kitataučiai turi progos rodyti pirštai ir juoktis. O mums skaudus smugiai... Kada girdi žmogus primetamus lietuviams žodžius nuo kitataučių: "Štai jau vėl rankasi prie vyskupo rumų "idiotų" burs." Kas to viso kaltininkas? Kas sukūrė šią ugnį? Gal primesime kalte tik vienam klebonui? Ne vienas sakys: "Taip." Bet jau 20 metų, kai įsikurus Montrealė lietuvių parapija. Per tą 20 metų buvo ir kunigų ne vienas. Patys parapijonai net pirštų vos suskaito ir visi buvo "negeri." Vyskupijos rumų dursys nesivėrė, nesiveria ir nesivers ligi patys lietuvių supras kitus kelius, kitas išeitis.

Pirmiausia turime pagalvoti, ką mes darome? Ką darome sau ir savo tautos garbei? Net mūsų priešai lenkai turi iš mūsų tyčiotis: — Chlopi pogani, nieviedza czego szukaja. (Pagonai muzikai, nežino ko ieško.)

Kada jau prieita prie taip surkuto laužo, prie neapykantos ir keršto slenkščio, aišku, reikia rasti išeitį, bet vargu kas pasiseks demonstruojant pas vyskupą. Vyskupas sukompromituotas. Jam sunku suprasti aiški padėtis, nes "delegacijos" jo rumuose susiduria dvi: Viena su įvairiais skundais, antra su pateisinimais. Ir kada subėga tų dviejų "upių" priešingos srovės, daug pasigirsta įvairiausių "burbuliavimų" spaudoj ir burbulai burbulais nuburbuliuoja, o Montrealė lietuvių ginčijasi "už ir prieš" ir tas "už ir prieš" šiandien Montrealė labai figuruoja. Visuose dienu klausimuose jie pasigirsta. Šiandien beveik visa montrealiečių politika nukreipta "už" ar "prieš" ir nors tas šukis "madoj," bet bendri reikalai, bendri rūpesčiai, bendri džiaugsmatai traukia savą prieš savų.

Todėl geg. 26 d. visi lietuviai, nors su skirtingomis nuomonėmis, suruoė bendrą pikniką Teterville parke. Kur dauguma lietuvių, nuo viso kasdieninio miestiško triukšmo pabėgę, grožėjosi žalia nauja žolele, baltais kolyņu žiedais, naujais įspūdziais, susitikimais ir pažintimis.

Ar negeriau, kad mes iš Montrealo išsluotume "už" ir "prieš" visokių "istų" ir "šventakuprių" vardais nesivadintume. Nors turime kiekvienas kitokius siekius, kitus idealus, kitas pažiūras.

Pažvelkime į pasaulį. Dabar visur margos mintys, margi siekliai, margi idealai... Todėl ir pas mus nors "marga" ir pilka klaukuma, bet "margumas" neatneš mums naudos. Pirmiausia pažinkim patys save, neįsileiskim kas mus skaldė ir ardo. Daugiau vienybės... Daugiau pasitikėjimo viens kitu. Ne vienas sako: — Čia tas kunigas viską sudardė, suskaldė ir tik jį išmesti iš savo tarpo. — Bet... Juk tas pats kunigas montrealiečių užaugintas... Tų pačių parapijonų seniau vadinamas "Jonukas." Ne viena motina sako: — Ana, su mano vaiku po "dumps" braidė, o dabar jis mus valdo. "Raudonakkliais" vadina, jis tik prancuzus palaiko. Su mumis visai nesiskaito, tuoj ir bažnyčia atiduos prancuzams.

Tai absurdas. Tai tamsios kalbos. Tegū "mamos" nemana, kad kiti kunigai iš dangaus iškritę. Jie visi, maži bu-

dami, su šlapiomis nosimis vaikščioja ir, kudiškiško smalsumo vedami, išbraido "dumps" ir "padržius." Visokiais "raudonakkliais," "istais" jie neprivalo mus vadinti — tai politika. Bažnyčios jis negali atiduoti prancuzams, nes ji dokumentaliai priklauso lietuviams. Tai montrealiečių praktais, supiltas į jos altorius ir sienas. O jeigu jis nutautėjęs, tai keno kaltę? Juk ir jis tų pačių Montrealo lietuvių vaikas... Ir tai, dar kaip minėjau, tų pačių parapijonų užaugintas...

Svetimais dvasių vada montrealiečiams nepatiko, ir jie vieną jų "išgarbino," užsiaugino savą, pasiskyrė savo sienų vadu, dabar vėl jau negera...

Mes tikrai panagrėnkim, gal kas nenormalus yra mūsų tarpe? Gal kam nors rūpi, kad Montrealo lietuvių visai neturėtų bažnyčios, nei parapijos, o tie keli tukstančiai gražių lietuvių sulystų viens po kito į slaptai užtaisyta buė?

Dabar viskas taip miglota... Kai kas šyptelia iš tų visų pešinyčių, bet čia nejuokas, kai žmonės galvas skaldosi, kaip pavyzdžiui, Kelminkas su Zilinskiene. Ar jie už Dievą susipešė? Ne. Dievas yra taika. Jis įsakė artimo meile, o šale Jo kojų — prie bažnyčios sienų pešai jo vaikai. Paskui vilos... Išlaidos... Gėda muo visų...

Man nerupi ką nors kaltinti ar ginti. Aš kalbu į visus savo brolius lietuvius, nes tokie elgesiai žemina mus pačius, mus tautą, mus kultūrą.

Tiesia, ne visi lietuviai įsivėlė šitame sukury. Tai tik dalis. Bet ta "dalis" mums visiems tenka. Senos kanadietės sako: "Šitie suvažiavę "grinoriai" viską daro," bet tikrėnybė visi vadinami "grinoriai" nuošliausiai laikosi, nors ir "nušliauzia" įdomių demonstracijų pasižiūrėti.

Jeigu atsirastų žmogus, kuris galėtų pakeisti dabartinę Montrealo lietuvių dvasią, aš manau, kad ir paskui jį sėkty, kai paskui kun. Coughliną mionios...

Kaip viskas neamžina, taip neamžinas ir šis "vulkanas," kuris veikia jau dvidešimt metų. Išspjauėdas visas ugnis, visus karčius dumus prakoėš, pasilikis tik po mūsų aiškiu kojomis, ar gražiais gėlynais apaugės, ar dvokiančia pluta apsisupės...

MARIJA AUKSTAITE.

DECORATION DAY PITTSBURGHE

Rinks lietuvių gražuolę

Pittsburgh, Pa. — Iškilmingai atlinkyta Tautiškos kapinės gegužės 30 d. šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Žukauskas atlaikė gedulingas minėšias dalyvaujant chorui. Kad diena buvo graži, tai ir žmonių nemažai buvo. Po pamaldų kun. Zukauskas pasakė labai gražų pritaikytą tai dienai pamokslą. Kalbėjo T. K. pirm. P. Pivarunas, kuris visus kvietė kapus pošti. Šiais metais visas kapų komitetas dirba, kiek sąlygos leidžia pagražinti Tautiškas kapines, kas iš dalies ir pasisekė padaryti. Nukasta kalno dalis ir dabar daug gražiau atrodo. Trys žmonės užsisakė "lotus," tai labai gražus pavyzdys. Reikėtų ir kitiems įsigyti žemės sklypus tose kapinėse. Tuoj po pamaldų į kapines atėjo Amerikos karo veteranai, kurie atkaltėjo tam tikras maldas ir tris kartus iš-

šovė. Mat, Liet. taut. kapinėse yra palaidoti net 7 lietuviai, kurie dalyvavo pasauliniame kare.

Birželio 2 d. buvo net du piknikai: šv. Jurgio parapijos choro County Airport Picnic Grove. Vieta labai graži, nors nedidelė. Žmonių buvo nemažai ir visi gražiai linksminosi. Kitas piknikas buvo Adams Grove darže, N. S. — tai lietuvių diena. Mat, northsai diečiai netaip lengva suskaldyti. Northsai diečių bažnytinės ir tautiškos draugijos visos vienu kartu rengia piknikus ir todėl jie ir vadina N. S. Lietuvių Diena. Tiesia, žmonių buvo gana daug ir visi linksminosi kuo gražiausiai. Teko patirti, kad daugelis rengiasi dalyvauti Sandaros rengiamam piknike birželio 9 d. Lithuanian Country Club, kuris prie pat kelio Rd. 51. Ten bus renkama kandidatė "Miss Lithuania of America" arba "Miss Pennsylvania" vietai. J. Virbickas.

Angliakasių streikas PENNSYLVANIJOJE 100,000 bedarbių Wilkes-Barre, Pa. — Jau penktas mėnesis, kai čia prasidėjo angliakasių streikas, o galo vis dar nematyti. Dešimt žmonių gavo nuo 5 iki 10 metų kalėjimo, tarp jų ir lietuviai. Policija lazdomis sužeidė apie 200 žmonių. Paprasto kalėjimo už mažesnius prasikaltimus streiko metu gavo apie 50 žmonių. Trys žmonės riauėse užmušti. Kiek šeimynų kenčia skurdą ir vargą dėl to streiko, sunku aprašyti. Visuomenė mano, kad streikas nelaiku ir nežmoniškas. Musų slėpukas kartą mėginęs neparasė nieko naujo, jis visados taip padaro — ižėldžia nepatinkamą jam asmenį ir tyli. Praėjo jau penkios savaitės, bet korespondencijų daugiau nerašo, o rašyti yra apie ką, streiko metu čia visko atsitinka.

Pereitą savaitę vienas lenkutis pateko į kalėjimą už dinamito turėjimą, o lietuvių Andriukaijį teisiant jury negalėjo susitarti dėl jo kaltės. Streikieriai čia vienur, čia kitur gauna mušti nuo valstybės policijos.

Kasyklos dirba net penkias dienas per savaitę. Streikuojančių vietų užima kiti bedarbiai, kurių čia nestinga, — priskaitoma net apie 100,000. Birželio 1 d. čia 125,284 žmonės gavo valstybės bedarbių pašalpą. Nuostabu, kaip žmonės gali manyti streiką laimėti, jei vienoje apylinkėje yra tiek daug bedarbių. Be to, iš išejusių streikuoti 10,000 žmonių jau dabar vos beliko 5,000. Angliakasiai, kurie dirba, nepakęčiami: brolis eina prieš brolių, švogeri prieš švogeri ir net sunus prieš tėvą, tarp jų nemažai ir lietuvių. Tarp streikierių matyt 60 metų amžiaus senjū.

Glen Alden Coal kompanija, dėl kurios išsautkas streikas, daro didelį biznį, o tuo tarpu Kingston Coal Co. uždarė savo kasyklą ir išvarė iš darbo apie 1000 angliakasių. Nėra biznio. Tarp atleistųjų iš darbo darbininkų yra apie 345 lietuvių.

Lietuvi, buk atsargus! Jei jau esi streikieris, saugokis muštynių ir kalėjimo. Visados jus įspėdavau, kad priešintis policijai nėra žaishlas. Teisybė ten, kur doleris. O tikroji teisybė uždaryta kalėjime.

Jonas J. Nienius.

DARIAUS IR GIRĖNO PAMINKLO STATYBOS DARBAS JAU PRADĖTAS

Chicago, Ill. — Gegužės 27 d. galutinai susitarta su kontraktoriais ir darbininkais statyti Dariaus-Girėno paminklą Marquette Parke, prie 67 ir California Avenue, Chicagoje. Statybos darbas jau pradėtas.

Medžiaga paminklo statymui imama iš granito kasyklų tolimose Minnesotos valstybės šiaurėse. Granitas ten vietos fabrikuose supjaustytas į tinkamas formas ir nušlifuotas pagal architektoriaus nurodymus. Granitas bus spalvuotas — tamsiai raudonų ir juodų spalvų, taip vadinamo "Minnesota Rainbow" stiliaus, o nušlifuotas spindės, kaip stiklas. Pats paminklas bus 20 pėdų aukščio ir 35 pėdų ilgio. Jis stovės ant cementinės estrados, kuri bus 40 pėdų pločio ir 60 pėdų ilgio. Į estradą užlipti bus cementiniai laiptai. Pačioj paminklo viršūnėje bus bronzinis kamuolys, atvaizduojanti žemę ir rodantis Dariaus ir Girėno kelią per Atlantą. Žemiau bus kiti bronzos reljefai, rodantys Dariaus ir Girėno veidus, Lietuvos Vyttį ir Gedimino kryžį. Nakties metu šie bronzos reljefai bus apšviesti spalvotomis šviesomis. Visas paminklo pavidalas bus panašus į lėktuvą ir atvaizduos moderniškomis linijomis aviacijos idėją. Tai bus visiškai skirtingo stiliaus paminklas, nepanašus į paprastus kavinių akmenis. Tai kuryba jaunų lietuvių architektoriaus Koncevičiaus, kuris gyvena Chicagoje.

O kiek kainuos tokio paminklo pastatymas? Vien granito bus sudėta į šį paminklą apie 120,000 svarų, o cemento ir konkreto dar apie kitą tiek. Paprastai toks paminklas kainuotų apie \$25,000, jeigu būtų pridėta prie kaštų išmokėjimas algų, komisinių ir kitokių "bizniškų" ekspensų. Bet Dariaus-Girėno Paminklo Komitetui buvo svarbu sunaudoti surinktus pinigus vien tik tam tikslui, kuriam jie buvo skirti, ir todėl niekam nebuvo mokama jokių algų, ar kitokių panašių ekspensų. Tai prisilaukiant griežtos ekonomijos bus galima šį paminklą pastatyti už arti \$12,000. Komitetas turi ižde tik apie \$8,000. Bet yra daug šiam reikalui surinkty pinigų, kurie guli kolonijose. Komitetas prašo tuos tuojau siųsti į Dariaus-Girėno Paminklo Fondą žemiau pa duotais adresais, kad nebutų statybos darbas sutrukdytas. Kontraktoriai yra prižadėję visą supjaustytą į formas granitą pristatyti iki liepos 7 d. O statybos darbas žada užbaigti iki liepos 28 d., kada bus atidengimo ceremonijos, jeigu bus visi pinigai prirengti užmokėjimui už statybos darbą.

Pinigus reikia siųsti šiais adresais: adv. R. A. Vasalle, pirmininkas Dariaus-Girėno Paminklo Fondo Kom., 134 N. LaSalle St., Chicago, Ill. arba John Krotkus, kasininkas, Dariaus-Girėno Paminklo Fondo Kom., c-o Metropolitan State Bank, 2201 W. Cermank Rd., Chicago, Ill.

Olia.

JUNIPER 5-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS 65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

ANGLŲ MATŲ IR SAIKU SISTEMOS KURJOZAI

Niekur, nei vienoje srityje, legendarinis anglų konservatizmas nepasireiškė tokia meilapsnyje, kaip ginant savo senovišką matų ir saikų sistemą, visomis priemonėmis priešinantįs metrinei sistemai.

Štai keletas kurjozų. Anglų svaras turi 16 uncijų. Tas dar pakėnčiama. Stona turi 14 svarų. Ir su tuo galima sutikti. Bet mėsininko stona jau turi tik 8 svarus. Kodėlgi taip? Pasirodo viskas pareina nuo tradicijos.

Skysčių matai skaičiuojami galionais. Bet tų galionų yra daugybė, žiurint apie kokį skyštį eina kalba. Vandens tona turi 224 galionus, — bet tik sausumoje. Atviroje juroje; laive, ji lygi 210 arba 110 galionų. Nors buna atsitikimų, kad už toną vandens laive kartais laikoma tik 33 galionai, matyti žiurinto, kur laivas yra.

Dar keisčiau atrodo ilgio matai. Ten dar ir alkunėmis matuojama.

Anglijoje jau seniai yra atskira lyga, kuri siekia, kad būtų pereinata į metrinę matų siste-

mą. Bet iki šiol, kaip matome, tos lygos darbo vaisiai nepasiekė savo tikslo, nes anglai dideli konservatai, taigi ir čia nenori nei kiek pažangos padaryti.

Moderniškuoju motorlaiviu "GRIPSHOLM" išplaukia iš New Yorko Liepos 3 d., 1935 Per Gothenburgą, Svediją Keleiviai išplaukia iš Stockholmo nauju modernišku laivu "MARIEHOLM" per Baltijos jurą į KLAIPĖDĄ. Keleio nės laikas 24 valandos. EKSKURSIJA RENGIAMA Lietuvių Laiv. Agentų Sąjungos Amerikioje Kartu išplaukia Am. Liet. Kat. Studentų ir Profesionalų Sąjungos ekskursija, kurią vadovaus Sąjungos centro pirmininkas P. Jonas K. Morkunas. Rochester, N. Y. ir Sąjungos centro dvasios vadas kun. J. Balknas. Maspeth, N. Y. Kitas patogus išplaukimas Drottningholm, birž. 12 Informacijų laivakortę ir ekskursijos brošiūrėles (folder) kreipkitės į bet kurį sąjungos narį, autorizuotą laivakortę agentą arba bet kuria raštingą SWEDISH AMERICAN LINE 21 State St., New York, N. Y.

MAISTINGIAUSIA IR SVEIKIAUSIA LIETUVIŠKA DUONA

taipgi pyragai, pyragaičiai, tortai, keksai ir įvairios rusišs gar-dumynai gaminami, parduodami mūsų pačių krautuvėje ir pristatomi į namus visose vietose

PUKIAI ĮRENGTA MECHANISKA KEPYKLA

ANDRIUS ZIUGZDA 182-186 VAN BUREN STREET, NEWARK, N. J.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius

Užtikrinu, kad mano patarnavimams bus atatikamiausias ir už prienamą kainą. Nuludimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs.

1439 SOUTH 2nd STREET Philadelphia, Pa.

Pennsylvania ir New Jersey Valstijose Telefonai: Dewey 5136 Keystone — Main 9669

VIENYBE TRAVEL BUREAU

Parduoda laivakortes, surašo ir paliudija dokumentus, aprupina visus kelionės reikalus.

VIENYBE TRAVEL BUREAU

Siuncia pinigus į: Lietuvą Lenkiją Sovietų Rusiją ir visas šalis pasaulyje.

VIENYBE TRAVEL BUREAU

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Telefonas: Evergreen 7-7840

KAIP EUROPIEČIAI UŽKARIAVO ŠIAURĖS AMERIKĄ

(Tęsinys)

Atėjus prieš kariuomenei, ištisi sodžiai bėgdavo palikę viską ir ištisis savaites gyvendavo miškuose, pelkėse, urvuose. Priešui pasitraukus, gyventojai sugrįždavo į savo gyvenamas vietas, bet vos tik spėdavo sugraibstyti liekanas, vos tik spėdavo pradėti gyventi, kaip vėl reikia nešdintis nuo besiantinančio priešo. 1635 ir 1636 metais buvo baisiausias skurdo laikotarpis. Laikotarpėje 1636 — 1638 metų siautė badas ir maras. Savo alkį žmonės stengėsi numalšinti šaknimis, žolėmis ir lapais. Pasirodė net žmogėdystė. Kapinės ir kartuvės reikėjo saugoti. Vaikų lavonus reikėdavo saugoti nuo motinų. Vietoj gražių ukų ir vynuogynų valkiojosi alkanų vilkų gaujos.

1674 metais kilo karas tarp Prancūzijos ir Olandijos, kuris užtruko kelis metus. Pagaliau 1689 m. Prancūzija nusprendė galutinai išsluoti Palatinato srities gyventojus. Tuo užsimojimo pasėkas Macaulay taip vaizduoja: "Armijos viršininkas įsakė pusei milijono žmonių išsikraustyti per tris dienas. Tuojau visi keliai, kurie tuo tarpu buvo užkloti storu sniegu, užpludo iš savo namų bėgančiais žmonėmis — vyrais, moterimis ir kūdikiais. Liepsnose supleskėjo visi namai. Javais apstėti laukai pavasarį buvo išarti. Sodai iškirsti. Suvargę, persekiojami žmonės bėgo palei Reino upę ir susikimšo Amsterdamo. Ten jie buvo gaujos laisvų agentų aukomis. Iš jų išplėšė paskutinius pinigus, sukimšo į aplūžusius laivus, kuriuose kelionės metu jų daug žuvo, o kurie kelionėje nenumirė, tai pasiekė, prasiskolinę laivų savininkams ir dėl to buvo parduoti į laikiną verguotę, kad skolas atlygintų."

Anglijoj taip pat tukstančiai darbininkų vaikščiojo be darbo ir be duonos. Mat, Anglija sunaikino Airijos vilnų pramonę, nes Airijoje pigiau buvo suverpiami siulai ir pigiau išaudžiama auksa. Todėl, bijodami prakišti lenktynes, uždarė vilnų pramonės dirbtuves ir paleido iš darbo dešimtis tukstančių darbininkų. 1740 metais Airijoje kilo badas, kuris ir privertė tukstančius darbininkų bėgti už plačių jūrų.

La Bruyere 1689 metais apie bukėlę Prancūzijoje taip rašė: "Laukuose matyti ir laukinius panašus sutvėrimai, vyrai ir moterys, juodi, mėlsvi, saule idėge. Jie priklauso žemei, kurią jie rausia su neapsakomu atkaklumu. Pasirodo, kad jie gali ir kalbėti, o kada atsistoja, tai buna panašus į žmones. Nakčiai sueina į savo urvus, kur jie minta juoda duona, vandeniu ir šaknimis. Jiems neretų trukti duonos, kurią jie augina, bet jie miršta badu. Taine priduria, kad 1715 m. daugiau kaip trečdalis visų gyventojų, koki šeši milijonai, išnyko nuo bado ir skurdo."

Tai tokioms sąlygoms susidėjus Europoj, septynioliktame ir aštuonioliktame amžiuose, europiečiai pradėjo masėmis keliauti į Ameriką. O Amerika buvo tas naujas kraštas, tas naujas pasaulis, kur laukė milijonai akurų nedirbtos žemės. Dabar tik reikėjo žmonių, kurie gabantų vargšus į tą naują pasaulį, kurie ten duotų joms darbo ir iš jų prakaito puikiai pelnytųsi. Ir tokių žmonių labai greitai atsirado: tai buvo tie patys Europos pirkliai — kapitalistai, pelnagrobiai, lengvo pasipelnijimo ieškotojai. Anglija davė jiems didžiausias žemės plotus Amerikoje ir pasakė: "Vežkitės tuos skurdžius, darykite su jais ką norite." Ir papliupo žmonių bangą į Ameriką.

Nuvykę į Ameriką, baltaveidžiai pradėjo ten diegti savo kultūrą. Jie nusivežė su savim tokius kultūros turtus, kaip mokėjimą skaityti, rašyti, spausdinti, paraką vartoti, plieninius ir geležinius įrankius pasidirbti, verpti, austi, siuti, žodžiu, visus Europos kultūros laimėjimus. Prieš baltaveidžių atsikraustymą Amerikos žemyne gyveno raudonodžiai indėnai. Indėnai buvo laukiniai, nors Mississippi ir Missouri paupiais jie jau buvo sėsliai gyventojai ir gyveno daugiau iš žemdirbystės, kaip iš medžioklės.

1542 metais ispanas De Soto su savo gveda pasiekė Misourį paupius. Indėnai buvo bejęgiai pasipriešinti savo nelaukiamiems svečiams. Lankas ir strėlė buvo jų tobuliausi įrankiai prieš ispanų šautuvus. Ispanai su jais elgėsi nežmoniška. Dėl menkiausių priežasties jie nukapodavo rankas ar kojas tam tikram indėnų skaičiui. Jaunesnieji ispanai, kad parodytų savo drąsumą, stačiai didžiudavosi savo žvėriškumu. Indėnų vadą, kuriam kartais nepavykdavo nuvesti ispanus į nurodytą vietą, arba kuris tyčia pravedavo pro jo padermės gyvenamą vietą, atiduodavo šunims sudraskyti. Kartais tokį indėną pasmerkdamo sudėginti. Dėl mažiausios priežasties ispanas gubernatoriui padėgdavo visą indėnų sodžį. Ispanams indėnų gyvybė ir jų teisės jokios reikšmės neturėjo. Ispanų pasirodymą indėnai sutikdavo su didžiausia baime.

Ne kiek žmoniškiau su indėnais elgėsi angliai. Ir jie juos be pasigailėjimo žudė.

Kiek buvo indėnų Amerikoje prieš europiečių atsikraustymą, niekas nežino. Jie gyveno padermėmis, šeimomis, išsisklaidę po visą sausumą. Vietos visiems užteko. Su europiečių pasirodymu indėnams prasidėjo vargo ir skausmų amžius. Pamatę pirmuosius baltaveidžius, jie stebėjosi, juos garbino, manydami, kad jie iš debesų iškrite.

Bet tuojau turėjo patirti, ko baltaveidžiai į Ameriką atvyko. Kaip greitai baltaveidžiai pradėjo plėsti indėnų, vyti juos iš jų miškų, iš jų tėvynės, taip greitai pirmieji ir tikrieji amerikoniai suprato, kad pas juos atsi-

PIRMOS KARO DUJOS

Siemet sueina lygiai 20 metų, kai vakarų fronte, Belgijoje, ties Ypern miesteliu, buvo paleistos pirmą kartą karo dujos.

Kas yra tikrasis kaltininkas, kad buvo pavartotos dujos? Kaip viena, taip ir kita pusė įsikasė į žemę, gerai įsirengė, ir lengvoji fronto ugnis tokių apkasų negalėjo įveikti. Dėl to pralaužti frontą buvo nepaprastai sunku. Tam reikėdavo aukoti daug žmonių gyvybių. Taigi, atsirado reikalas turėti naujos rūšies ginklą, kuris galėtų įveikti apkasas ir sunaikinti priešą. Toks naujas ginklas ir buvo karo dujos.

Tuo metu nauju ginklu norėta įbauginti vakarų priešą, kad tas nesusprastų vokiečių karo vadovybės tikslų ir kad būtų galima per mesti daugiau kariuomenės į rytus. Pirmosios fronte paleistos chlo ro dujų bangos kaltininkas buvo vokiečių prof. Haberis. Šis žydų kilmės mokslininkas pirmas pasiūlė pavartoti kare chemines priemones. Vokiečių karo vyriausybė pasiūlymą priėmė ir jį įgyvendino. Vokiečiai cheminiam karui pradėjo rengtis jau nuo 1915 m. pradžios. Chloras buvo gabenamas tam tikruose metaliniuose induose, kur jis buvo skystame pavidale. Iš tokių indų, juos atidarius, chloras garuoja ir požemiui slenka pirmyn, į tą pusę, kur pučia vėjas.

Taigi, kaip matome, pradžioje pavartoti chloro fronte buvo nelengva. Juo labiau, kad reikėjo bijoti, kad priešas nepamatytų indų, kad niekas nesužinotų, o svarbiausia, kad priešui artilerija jų nesudaužytų. Be to, reikėjo laukti palankaus vėjo... O vėjas vakarų fronte buvo kaip tik nepalankus, nes putė daugiausia nuo jūros prieš vokiečius, ypač naktimis. O vokiečiai kaip tik norėjo paleisti dujas naktį.

Pagal naują balandžio 22 d. atsirado palankios sąlygos. Buvo graži pavasario diena, putė šiaurės rytų vėjas, ko vokiečiai tik ir laukė. Artėjant prieblandai, apie 6 val. vakaro buvo paleistos chlo ro dujos.

O kas atsitiko pasirodžius pirmosioms dujų bangoms, ypač kai pradėjo žmonės trokšti ir žuti, sunku ir apskaiti. Nors yra paliktų atsiminimų, ypač tų, kurie matė chlo ro bangų debes, bet bendro vaizdo niekur neteko rasti. Ties Ypern stovėjo afrikiečių dalys ir prancūzai, iš dešinės angliai su kanadiečiais, o iš kairės belgai. Pirmą žinią apie dujų ataką gavo plk. Mardacq. Jam skambino jo

karininkas iš apkasų. Jis užduota, užkimsta, kosti, nutruksta, korta... — Pone... aš esu smarkiai puolamas... Nuo vokiečių apkasų per visą frontą slenka didelis, bausis dumų debesys. Žmonės pradėjo bėgti, kiti krinta žemėn... Plk. Mardacq rašo, kad, išgirdęs tokį pranešimą, pamąngęs, kad pranešėjas išėjęs iš proto. Pagaliau paskutinis pranešimas buo to paties karininko: "...Viskas aplink mane žuvalo. Aš palieku savo vadovietę..." Vėliau pačiam pulkininkui teko matyti tragišką vaizdą. Jis rašo, kad visi bėgo galvo-trukčiais, patys nežinodami kur. Visi buvo atsisagstę, nusi-vilkę mundurus. Čia buvo prancūzai, zuavai, įvairių ginklų rušių kariai, visi bėgo ir garsiai šaukė vandens, spjaudė kraujais, krito žemėn... Vokiečiai, aprašydami šią pirmą dujinę ataką, pažymi, kad prancūzų apkasai buvo paimti, neišgirdus nė vieno šūvio. Taip maždaug aprašo mažiausieji ir pergyvenusieji juodąjį Ypern dieną...

Pagal prancūzų pranešimą, buvo 15,000 apnuodytų, iš kurių 5,000 visai nunuodytų. Vokiečiai rašo apie savo grobį: 18,000 belaisvių, 4 sunkiosios, 47 lengvosios patrankos, 70 kulkosvaidžių. Tuo metu prancūzų frontas buvo įlenktas arba pralaužtas per 4 km.

Ar žinote prancūzai apie gresiantį pavojų? Apkasiniai, kaip matėme, nežinojo, bet užpakalyje buvo žinoma, tik buvo netikėta. Buvo perbėgęs pas prancūzus vokiečių bėglys August Jager (vokiečiai jį 1932 m. gruodžio 17 d. Leipcege teisė ir už išdavimą nuteisė 10 metų kalėjimo), kuris prancūzams viską išpasakojo.

Greitu laiku bus ypatingas antpuolis! — trumpai pasakoją bėglys. Apkasuose yra 4 baterijos iš 20 indų nuodingų dujų kiekvienai kuopai. Aptarnauja 5 žmonės baterija. Pagal tris artilerijos raudonas raketetas prasideda antpuolis. Vėjas atneš dujas į jusų apkasus, — tikrino bėglys. Be to, pridėjo: — Dujos yra išmėgintos su raguočiais, kurie jas pajuto per du kilometrus. Be to, kiekvienas kareivis turi vatos gabalėlį, kuris persunktas tam tikru skiediniu.

Bet prancūzai pradžioje nepatikėjo, kad vokiečiai imsis uždraustų priemonių. Ir įstikino, kai atėjo vadinamoji "juodoji Yperno diena."

lankė ne koki melnės ir brolybės dievai, bet tikri neprieteliai ir plėšikai. Prasidėjo kruvina kova. Indėnai gynė savo kraštą, nuo amžių dainomis, pasakomis ir burtais apipintą tėvynę. Negalėdami nugalėti savo neprietelių atvirame mušyje, jie dažnai užpludavo juos iš pasalų ir atkeršydavo. 1622 m. kovo 22 d. indėnai vidudienį užpuolė Virginia gyventojus ir be jokio pasigailėjimo per vieną valandą išskerdė jų tris šimtus. Toki žiaurus kerštavimai pasikartodavo labai dažnai. Indėnai kovojo didvyriškai, bet prieš civilizuosius žmones atsilai-kyti negalėjo. Jų ginklas buvo strėlė, o atėvių — parakas, šautuvas, armota. Jie buvo sumušti, nugalėti ir beveik visai sunaikinti. Šiandien Jungtinėse Valstybėse indėnų yra apie 300 tukstančių, valdžios prižiurimų, kad visai neišnyktų, kad jų nors veislė liktų.

Svarbiausia indėnų ypatybė yra ta, kad jie nesiduoda pavergti. Jie verčiau žus kovoje, negu vergais pasiduos. Labai norėjo atėviai padaryti juos darbo mulais, bet jų pastangos nuėjo niekais. Daug baltaveidžių žuvo kovose su indėnais. Indėnai daug greičiau būtų buvę nugalėti, daug mažiau europiečių būtų žuvę, jei raudonodžiams nebūtų padėję patys baltaveidžiai. Bet baltaveidžiai vieni mušdavosi su indėnais, o kiti jiems pardavinėdavo ginklus ir degtinę.

GALAS

DIDŽIAUSIAS MOKSLISKAS BANDYMAS 500 ŽMONIŲ

Tai atsitiko prieš didįjį karą, lygiai prieš 20 metų — 1915 m. pavasarį. Šiaurės Amerikos pakraščiais plaukiojo pagalbinis vokiečių kreiseris "Kronprinz Wilhelm," per-taisytas iš liuksusinio keleivinio garlaivio. Jo kitkart pui-kiuose salionuose dabar buvo sukrautas anglis, ant dėnio pristayta pilkų patrankų. Kreiseris jau paskandino 14 priešo transportinių laivų, prieš tai atimdams iš jų mil-tus, margariną, konservus, mė-są, dešras ir kitą brangų maistą, kurį šie vežė Anglijai. Lai-vo įgulai dabar maisto ne tik netruko, bet buvo jo didžiausias perteklius: jai kasdien bu-vo tarytum Velykos!

Bet po kurio laiko laivo įgu-los žmonės ėmė keistai sirgi- nėti: nervų skausmai, kvėpa- vimo slopinimas, širdies muši- mas, vidurių skausmai, kelių virpėjimas. Tie, kurie susižeidė ar kam kaulas lužo — nie-kaip nenorėjo sugyti. Liga lyg būtų panaši į tą, kuria serga jurininkai, ilgai maitinęsi vie- nais konservais ir kurios var- das beriberi; bet šio laivo žmo- nės turėjo įvairiausią ir šviežią maistą!

Laivo gydytojas ir vadas laužo sau galvas dėl tos pas- lapties, o ligonių skaičius lai- vo ligoninėj vis auga; greit laivas virsta tiesiog plauki- janti lazaretu. Iš 500 žmo- nių — 110 jau guli paskirai lovoje, kiti vos ant kojų laiki- si. Išleities nėra: tų pat metų balandžio 11 d. laivas priver- stas pagalbos ieškoti sausumoj ir meta inkarą Newport News uoste.

Zinia apie nepaprastą ligą pasklinda po Ameriką — jos mokslininkai ir įvairūs specia- listai, valdžios žmonės skuba savo akimis pamatyti tą nepa- prastą reiškinį. Kas ta liga? — spėja specialistai ir daugumas nurodo jau minėta "beriberi" ir mano, kad čia kalta dar ligi šiol nesusekta tos ligos bakte- rija.

Bet ligonims tai nieko ne- gelbsti. Mokslininkai vaikščio- ja tarytum užrištoms akims ir nei vienas jų tiesios siulelio ne- gali užčiuopti; niekas jų ne- mato, kad čia įvyksta baisus bandymas su gyvais žmonė- mis, kokio jokia mokslininko laboratorija nepadare ir nepa- darys.

Tarp smalsuolių atsiranda ir kuklus maisto technikas W. McCann, kuris nori patekti į laivą, bet kurio niekas ten ne- nori leisti. Bet McCann prasi- spraudžia; jis nori pamatyti laivo daktarą ir virėją, jis pra- šo tiksliai jam pasakyti kuo laivo įgula buvo maitinama?

— Aha, — sako jis: — ma- tot, jusų žmonės nieko ne- truko, o vieno daikto vis dėlto jie burnoj neturėjo: šviežių daržovių ir žalesių nė lapelio! Jokių vaisių nė kšnelio!

— To maža, — sako Mc- Cann: — visoki maistą prieš vartodami jus jau sugadinot, panaikindami jo gyvybines sultis: mėsa ir bulves mirkėt surrugščiam vandeny, jusų daržovės ir vaisiai konservuo- ti, jusų miltai piklevoti, ryžiai poliruoti, cukrus rafinuotas, — ne, jusų maistas jau nebuvo naturalus maistas! Bet ligo- nims ir dabar lengva padėti: duokit jiems naturalų maistą: juoda nepiklavota duona, ne- apdailintų ryžių ar kitų grūdų sriubą, šviežių vaisių, daržo- vių, pieno ir t. t., visko natu-

raliu pavidalu — žmonės atsi- kels iš lovų...

Gydytojas ir virėjas dairo- si nustebe vienas į kitą, jie ne- labai tam "maisto technikai" nori tikėti: įsikals gi žmogus ką į galvą! Kokioj laboratorij- oje jis savo bandymus darė, iš- kur tas nepaprastas žinias pa- sėmė, kokiais moksliskais ar- gumentais jis tai galėtų pa- remti? Bet kitos priemonės li- gi šiol negelbėjo, tai kodėl ne- paklausyt ir šio jauno burti- ninko?

Na ir puiku: laive tuojau įvedama nauja dieta. Ir, žiu- rėkit, koks stebuklas! Pirmą kasdien naujas žmogus vis nu- virsdavo nuo kojų, o dabar viena, kita, trečia diena — naujų ligonių nė vieno. Dar kiek palaukus ir gulį ligoniai tarytum ima atsigausti: keliai- nustoja virpėje, skaudą ir įtempti nervai atsileidžia. Vos praėina viena savaitė — ir jau pirmi ligoniai keliai iš lovų ir išėina iš ligoninės; per kitą savaitę atgauna jėgas ir paky- la iš lovų tie, dėl kurių nė vil- ties nebuvo, ir greit visa laivo ligoninė ištuštėja.

Kasgi tą stebuklą padarė? Vitaminai, apie kuriuos 1915 m. žmonės dar neturėjo aiš- kaus supratimo.

Taip karas ir didelės žmo- nių kancijos šiuo atveju pada- rė žmonijai didelį patarnavi- mą.

ILGIAUSIAI BE MAISTO IŠLAIKAS GYVIS

Toks gyvis yra erkė; kaip Rostoko zoologijos institutas yra ištyręs, erkė be maisto iš- liekanti gyva per 18 metų! Toks nepaprastas šio parazito patvarumas yra nė kas kita, kaip ypatingas jo prisitaiky- mas savo gyvenimo sąlygomis. Erkė paprastai laikosi po me- džių ar krumų šakoms ir lau- kia, kol kas gyvas to vietoj atsisto; tada ji nukrinta ir lai- mingai pataikiusi čiulpia gy- vulio (ar žmogaus) kraują. Bet kiek laiko tokio laimingo atsitikimo ji turi laukti! Ir erkės veisimasis tai aplinkybei pritaikytas, nes apvaisinti pa- telės kiaušinėliai tik tada ima turti, kai erkė gauna įčiulpti gyvulio kraujo.

Neišpasakytai jautri turi bu- ti ir erkės uoslė, nes tas kur- čias ir aklas parazitas tik per uoslę pajunta besiarinanti prie jo gyvulį. Pajutusį gyvu- lio kvapą, erkė pasileidžia ant jo nukristi ir su galva iš- skverbia jam į odą, kur ramiai paskui čiulpia jo kraują.

V. Jc.

MAŽEJA MILIJONIERŲ SKAIČIUS PRANCŪZIJOJE

Krizės laikams siaučiant ir milijonieriams nekaip gyvena- si. Štai Prancūzijoje, toje tarp- tautinio kapitalo šalyje ir ten jų skaičius mažėja.

Taip 1933 metų daviniais Prancūzijoje buvo padaryti to- ki milijonieriai palikimai: 2 mi- rė milijonieriai paliko po 50 milijonų frankų kiekvienas, 66 milijonieriai po 10 — 50 mi- lionų frankų, 94 milijonieriai po 5 — 10 milijonų fr., 404 milijonieriai ir, pagaliau, 947 milijonieriai po 1 — 2 milio- nus frankų.

Kitais žodžiais tariant 1933 metais Prancūzijoje mirė 162 taip vadinami "seni" milijonie- riai (prieškariniai) ir 1351 "naujas," viso mirė 1513 mi- lionierių.

Tuo tarpu dar 1932 metais Prancūzijoje buvo 1,727 mi- lionieriai, o 1931 metais — 1- 760 milijonierių.

Tuo metu, milijonierių rasė nyksta.

PASLAPTINGA RANKA

Jugoslavijoje, Radunos kai- me, netoli Naujojo Sodo, įvyko nepaprastas nuotykis, nemaža sujudinęs gyventojus: kažin kaip netikėtai ant namų stogo, ukinko Radojevičiaus, nukri- to iš viršaus moteriška ranka. Besirisdama nuo stogo, ji nu- krito į sodą, prie pat Radoje- vičiaus žmonos. Šioji nuo išgā- čio nustojo sąmonės.

Dabar policija veda tardy- mą, bet iki šio laiko dar nepa- sisekė nustatyti šios paslaptin- gosios rankos kilmės. Kaip ma- tyti, tai buvo gana pasiturin- čios moters ranka, nes rankos pirštų nagai apipjaustyti, iš- dailinti.

Tardytojas, kuriam pavesta ši byla, mano, kad moteris žu- vo kalnuose, ekskursijos metu. Koks plėšrus paukštis, — grei- čiausiai erelis, nutraukė nuo lavono ranką ir nešė ją į lizdą, bet pakelėje pametė.

Tai gal vienintelė hipotezė, galinti būti teisinga, nes lėktu- vai niekados nėra Radunų kai- mo pasiekę.

GRAND PARADISE BALL ROOMS

Ivairioms pramogoms salė 318 GRAND ST., BROOKLYN, N.Y. Puikios salės, ir rumbai gražiai papuoštos. Tinka šo- kiams, susirinkimams, vestu- vėms, vakariniams. Yra elevatorius Tel.: EVERgreen 7-1123

"GARSAS" BAKERY

A. Šrupskis, savininkas Tel. Evergreen 8-7027

PIRMOS RUSIŠS LIETUVIŠKA DUONA 64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.

Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius VEZA KRAUTUVEMS. SIUNCIA PASTU IR EKSPRESU

SCHOLES BAKING, INC

GERIAUSIA LIETUVIŠKA DUONA

Del vesilių, krikštynų ir Birth Day. Priimam įvairius užsakymus ir pristatom sulig adresu į namus ar krau- tuves

V. ir M. LUKOSEVICIAI, SAVININKAI

168 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

Cor. Scholes Street Phone: EVERgreen 8-9538

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
Established February 10th, 1886

Published Tuesdays and Fridays
Leidžiama antradieniais ir penktadieniais
JUOZAS TYSLIJA, Editor

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATA METAMS:
In Brooklyn \$3.50
In United States \$4.00
Canada \$4.00
Other Countries \$4.00
Brooklyn \$3.50
Jungtinės Valstybės \$4.00
Kanada \$4.00
Lietuvoje ir kitur \$4.00

LITHUANIAN PRESS CORPORATION
B. J. SCHEGAUS, President
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
P. BUKSNAITIS, Secretary
BROOKLYN, N. Y.

STEIGIAMOJO SEIMO SUKAKTUVĖS

Pereitą mėnesį suėjo lygiai penkiolika metų, kai pirmą kartą lietuvių tautos istorijoje, Kaune, susirinko Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovai. Teisybė, 1905 metais Vilniuje buvo Didžioji Lietuvos Seimo suvažiavimas, kuris lyg ir padėjo pagrindus Lietuvos nepriklausomybei. Bet tai buvo dar labai neaišku ir miglota. Tada Lietuvos žmonės tik svajojo apie politinę laisvę, o ypač apie visišką nepriklausomybę. Bet Steigiamasis Seimas, kuris susirinko 1920 metais, gegužės 15 dieną, pradėjo savo kuriamąjį darbą jau laisvoje, nepriklausomoje Lietuvoje. Tų laikų Steigiamojo Seimo nariai, susirinkę Kaune, buvo tikri ne tik lietuvių tautos atstovai, bet ir jos valstybės šeimininkai.

Po penkiolikos metų, pažiūrėjus į praeitį, tenka pripažinti, kad Steigiamasis Seimas atliko labai didelius darbus. Jis atliko visus pagrindinius valstybės darbus. Steigiamasis Seimas pagamino Lietuvos valstybės konstituciją, padarė žemės reformą, duodamas žemės bežemiems ir savanoriams. Be to, vienas iš svarbiausių ir pagrindinių darbų, kuriuos Steigiamasis Seimas atliko — savo valiutos įvedimas.

Nors jau devinti metai, kai Lietuva gyvena be Seimo, vis dėlto turime pastebėti, kad vėgiai dabartinė vyriausybė būtų galėjusi taip ilgai išsilaikyti, jeigu savo laikų, pačioje pradžioje, Steigiamasis Seimas nebūtų atlikęs visos eilės tų pagrindinių darbų.

Ar Lietuva ir toliau valdysis taip, kaip ji dabar valdo, ar grįš į tuos pačius kelius, kuriuos jai nutiesė Steigiamasis Seimas, parodys ateitis. Bet faktas lieka faktas, kad be Steigiamojo Seimo, niekas nebūtų pripažinę Lietuvos, kaip vertos nepriklausomybės, valstybės.

KOVA SU VOKIEČIAIS

Jau buvo rašyta, kad vokiečiai, kovodami su lietuviais, naudoja visas priemones, nors jos būtų ir nežmoniškausios. Vokietijoje paskelbtas įstatymas, pagal kurį vokiečiai, iškėjęsi už lietuvių, arba atvirkščiai, gali lengvai išsiskirti. Kitaip tariant, išsiskyrimo pagrindui pakanka vienos lietuviybės.

Bet tokios nesąmonės ir barbariškos kovos priemonės gali rasti vietos ne tik Vokietijoje. Net ir kitose šalyse, kur vokiečiai gyvena ne šeiminių teisėmis, lietuviams neką geriau.

Štai, Argentinos Lietuvių Balsas skelbia vieno savo skaitytojo laišką, kuriame lietuvis darbininkas skundžiasi, kad vokiečiai fabrikantai mėto musų žmones iš darbo tik dėl to, kad jie — lietuviai. Taip skamba to lietuvių darbininko laiškas:

"Lankydami Avežanedoje iš savo gero draugo patyriau, kad pradėjo smarkiau dirbti vokiškas Thysono fabrikas. (Mat, vokiečių kapitalo produktuojami gaminiai ne Vokietijoje dabar lengviau randa rinką.) Bet iš ten ateisti keli lietuviai. Kada vienas paleidžiamas lietuvis paklausė motyvu, tai fabriko valdininkas atsakė: kad taip daroma dėl to, kad lietuviai persekioja vokiečius Klaipėdos krašte ir kad Lietuvos teismas nuteisė mirti 4 vokiečius. Kada lietuvis darbininkas pasakė, kad jis dėl to nekaltas, tai vokiško fabriko valdininkas pareiškė, taip pat nėsas kaltas, nes turįs įsakymą iš aukščiausių. O vokiečių Vosenoje dirbantį draugą Jonas Graičius taip pat papasakojo, kad vokiečiai baisiai spaudžia lietuvius ir tik tuos dar neišmetė, kurie savo darbe labai gerai išsivyslavė ir pigiau už vokiečius dirba. Reikiama, krūvino Vokietijos fašizmo ranka mus ir čia persekioja."

Kaip matome, lietuviams tenka vesti įžulį kovą su vokiečiais ne tik Europoje, bet kuo ne visame žemės skritulyje. Bet vokiečiai apsirinka, manydami, kad mes iš tos kovos bėgsime. Ne. Šitokios jų kovos priemonės mus tik dar labiau užgrūdins.

ISTATYMAS ATEIVIAMS

Iš viso ko matyti, kad "tikrieji amerikoniai" arba, kitaip tariant, tie, kurių tėvų tėvai gimę šioje šalyje, bando suvaržyti ateivių teises. Republikonų valdymo laikais su ateiviais buvo elgiamasi gana griežtai, kartais net pergrįžtai. Dėl mažiausio įtarimo kitatautis budavo, be pasigašėjimo, deportuojamas. Tik demokratams atėjus į valdžią, su ateiviais pradėta elgtis kiek žmoniškiau. Nežiūrint to, kartas nuo karto kongresui siuloma priimti specialius įstatymai, kuriais ateivių teises būtų varžomos.

Neseniai kongresui buvo pasiūlyta priimti naujas įstatymus, pagal kurį visi ateiviai turėtų tuojau priimti Jungtinių Valstybių pilietybę. Bet tuo pačiu kartu iš-

MUSŲ PAČIŲ PAVEIKSLAS

Vėliausiais laikais tik tas nepastebėjo, kuris nenori matyti, kad Amerikos lietuviuose labai giliai šaknis įleidus netolerancija, stamantumas ir srovinis frakcionizmas. O tai yra vaisius tos musų kultūros, kurioje mes auklėjami. Dabar, jeigu jau mes taip žemai sudirbę tautinėje sąmonėje ir solidarume, tai ką galima rimto tikėtis iš jaunųjų musų kartų, kurios auklėjamos tokioje antagonizmo atmosferoje? Tai nei daugiau, nei mažiau, kaip kultūringumo vėžys, kuris, pats atbulas vaikščiodamas, moko savo kudukius eiti pirmyn.

Stamantumas mūmuse pasireiškia ten, kur tenka veikti visą tautą liečiančiu reikalu; kur reikalinga sujungti įvairių srovių, norint sudaryti bendrą tautinį atsparumą prieš lietuviybės galabintojus.

Šitą savo atkaklų sovinizmą mes griebiamės išteisinti Lietuvos valdžios "nelegališkumu" arba politinių ar dogminių pavaldžių skirtingumu. Deja, kaip mes toli nuo tyro protavimo! Juk Lietuvos valstybinis režimas ir politinis arba dogminis įsitikinimas nėra amžinos, jos keičiasi kartu su skirtingų laikų sąlygomis ir su visuomenės

nuotaika, bet lietuviybė buvo, yra ir bus amžina. Todėl nėra prasmės neigti pasaulio lietuvių kongreso. O taip pat nematyti tyro tautinio jautrumo, jeigu šalinamės iš minėto kongreso misijos viešų susirinkimų, ką šiais laikais tenka patirti kai kuriose lietuvių kolonijose.

Reikia atsiminti, kad kaip pasaulis egzistuoja, niekas ir niekur neįsteigė ką nors kilnaus, didelio ir tvirto, skaldydamos medžiagą į fragmentus. Bet mes, amerikiečiai lietuviai, rodos, nenorime šito fakto suprasti stamantumo ir pagiežos apstėsti nekentiame vieni kitų; o tai trukdo tautinį progresą ir veda, atvirai sakant, į tautos pražūtį.

Kaip žinome, p. Skipičio misija grynai tautinė, o ne politinė ar religijinė. Nežiūrint to, nevisi lietuviai tai misijai nuoširdžiai pritarė.

Berods, nežūgincijamas faktas, kad mes šioje šalyje turime labai gabių dvasios vadų, darbininkų gelbėtojų ir net vėliausiais laikais atsirado "brain trust," bet didžiausia gėda pasisakyti, kad mums labai truksta tikrų, praktiškai aktyvių tautybės ugdytojų.

J. Smulkutis.

LIETUVOS KARIUOMENĖS IR VISUOMENĖS SUSIARTINIMO ŠVENTĖ

Atsargos karininkų, savanorių kūrėjų, šaulių sąjungos ir kai kurios kitos organizacijos gegužės 26 dieną ruošė kariuomenės su visuomene susiartinimo šventę. Tos organizacijos paskelbė visuomenei atsisveikinimą, kuriame tarp ko kita sakoma:

"Neskambus šūkiu, bet savanorių kraujas išpildo Lietuvos laisvę. Neseniai, rodos, tenutulo kulkosvaizdžiai. Pakilusi iš miego pavergtą tautą pranešė pasauliui savo valią — norim gyventi nepriklausomą gyvenimą. Patvinę džiaugsmo ašaromis, kaimų ir miestų gatvėse telkėsi moterų, senų ir vaikų būriai, sveikindami grįžtančius iš fronto brolius — pergalėtojus.

Bet drauge su gestančiais karo gaisrais ėmė blukti ir musų džiaugsmas. Budrus prieš agentai, skleidžiami pragaištingą savo akciją, užnuodijo tautos kariškumą nepriimtino mums pacifistinėmis idėjomis. Pamišę nepriklausomybės kovų žygius, paskendom pražūtingam nerupestingume. Pasauliui aplink besiginkluojant, nesąmoningai save ramina, neva krašto gynimas ir nepriklausomybės išlaikymas esąs vien kariuomenės reikalas. Pimiršom, kad kariuomenė tik tuomet gali klestėti ir

tinkamai atlikti savo paskirties uždavinius, kai su jos darbu glaudžiai yra susijęs visuomenės gyvenimas.

Kad ir pabudę iš miego, bet dar nesuspėjom nusikratyti kenksmingų vergiškumo likučių, kurie neįgiamai veikia musų tautos valstybingumo darbą. Nesenoj praeity nuoširdžiai trauktos karo daiktų pradeda nutilti. Užmiršę pirnūšias aukas, naudodamiesi jų išpirktą laisvę, nejuokiamis įklimpom į nelemtą sustingimą.

Laikas bėga, amžinai kartodamas tą patį istorijos dėsni: Kultūrinis ir materialinis valstybės gyvenimas gali klestėti tik tada, kai jos užnugary stovi stipri kariuomenė, kurios likimu gyvena kiekvienas pilietis.

Tautos šio dėsni nebuvo išvėję. Buvom ir mes suklupę savo laiku. Pasiryžėlių dėka atsikėlė, nebekartokim istorinių klaidų. Šiandien savo priemonėmis gruošoniškumą aiškiai matome — niekas apie tai neabejoja. Galimus jų puolimus atremti teįmanoma tik vienu keliu — buti visiems tinkamai pasirošusiems gintis, kad vėl kaip 1918 — 1920 m. galėtume parodyti pasauliui, kad Lietuva yra tikrai verta nepriklausomo gyvenimo.

tas įstatymo projektas, kurį kongresui pasiūlė atstovai iš North Carolinos, teikia ir kai kurių lengvatų ateiviams. Pagal to įstatymo projektą, Amerikoje galės apsigyventi, priimti jos pilietybę ir toki ateiviai, kurie prieš dešimtį metų, nors ir nelegaliai, čia atvažiavę. Taip pat galės priimti šios šalies pilietybę ir tie ateiviai, kurie turi čia giminių. Be to, pagal tą naują įstatymo projektą, Jungtinių Valstybių piliečiais galės pasidaryti ir tie, kurie čia atvažiavę tik kaip svečiai, arba mokslo studijų tikslais. Šios rušies ateiviai turės tuojau prašyti imigracijos viršininką, kad jis, pagal savo nuožūrą, pripažintų jiems Amerikos pilietybės teisę. Jeigu per metus laiko toks ateivis nesirūpins gauti šios teisės, jis turės tuojau apleisti šią šalį, arba bus prievarta išsiunčiamas.

Šitas įstatymo projektas, jeigu jį kongresas priims, teikia lengvatų ir tiems, kurie negali įrodyti savo įvažiavimo datos. Jeigu toki žmonės galės kaip nors įrodyti, kad jie atvažiavo į Ameriką prieš 1924 metus, liepos 1 dieną, tai taip pat galės gauti pilietybės dokumentus.

ISTORIJS PUSLAPIUS PAVARČIUS

Kaip apie žmogų sprendžiame iš jo ligišolinio elgesio, iš jo biografijos, taip apie tautą galime spręsti iš jos istorijos. Kad ir kažin kaip sunus kraitytį savo tėvų, jis vis bus juos panašus, nes yra iš jų paveldėjęs ne tik veido bruožus, nes tik kuno sudėjimą, bet ir visus vidaus ypatumus, palinkimus prie ligų ar pačias ligas ir net tėvų budą. Netoli obuolys rieda nuo obelies. Negimis avinas iš liuto. Neatsiras taujoje staiga tai, ko jos senoliuose nebuvo. Taip ir su mumis. Studijuodami savo praeitį, mes ne tik tenkiname savo idėmumą, bet drauge padedame giliau patys save pažinti.

Kai kas pasako: kas man iš visų Jogailaičių, Vytautų, Radvilų, Katkų, Ostrogskių, kad jie kalbėjo lotyniškai, rusiškai ar lenkiškai? Kas man iš visos vidurinių amžių istorijos, jeigu joje nėra krislo nėra lietuviškumo? Į tai tenka pasakyti, kad anais laikais nebuvo tautos sąvokos. Žmonės rūpinosi tikyba ir valstybe, karaliais ir karvedžiais. Visur minios buvo pamirštos ir skriaudžiamos, visur liaudis ir net miestai neturėjo progos pasireikšti istorijoje. Jiems buvo palikta teisė tik mirti dėl tėvynės, kuri jiems toli gražu jokio tėviškumo nerodė. Ne kitaip buvo ir pas mus. Pirmoj vietoj išsimušus bajorija nustelbė visus kitus luomus ir neduodavo jiems prasižioti. Bajorai kurė Lietuvos istoriją, bet tai buvo musų tautos dailis, musų atstovai, tai buvo musų istorija. Tos minties vadovaujamas, esm pasiryžęs patiekti keletą vaizdėlių iš mūsų etmono Jonušo Radvilos gyvenimo, norėdamas, sekant Kotlubajū, parodyti to didiko nuopelnus ir ydas, jo nežmonišką puikybę ir nepaprastus gabumus.

Gimė kun. Jonušas 1612 m. Biržuose, mokėsi Kėdainiuose ir Slucke, paskui Leipceje ir kituose užsienio universitetuose. Jau 20 metų amžiaus jis buvo jauno karaliaus Vlado IV Vazos panaudotas kaip pasiuntinys į Olandiją ir Angliją. Nuo to laiko jis susidraugauja su karaliumi ir, kaip ir tėvas, turi didelės jam įtakos.

Budamas pats be galo turtingas, Jonušas pasirenka neturtingą gražuolę, Potockaitę, bet nesant tuo laiku tėvi Varšuvoje, įprašo savo tolimą dėdę Albrechtą Radvilą, kad jis jam vestuves suruošytų. Bet dėl to pačiam Potockaitę tiek patikus, kad jis pradėjo įtikinėti ją tekėti už jo, juoba jam prisipažinęs švenčiausia Mergelė ir paliepusi butinai ją vesti, kuo išgelbėtų Potockaitę nuo vedybų su liuteriu (pats Albrechtas buvęs katalikas).

Kad jis buvo Lietuvos kancleris ir žadėjo visus turtus jaunai žmonai aprašyti, tai šeimos verčiama Potockaitę susvyravo. Bet karalius išgėdino senį apgaviką ir pareiškė, nelesias jokių turtų žmonai aprašyti. Tada tik Jonušas atgavo savo sužadėtinę. Bet jiedu ne kažin kaip sugyveno. Nuodėmkliausių kurstoma ji nuolat prikašiodavo vyrui bedieviškumą. Jonušas nepasidavė perkalbamas, Potockaitę greit mirė ir buvo palaidota Vilniaus katedroje. Panašiai atsitiko ir karalienei: medžioklėje ji pamačiusi lokio imtynes su šunimis ir taip išsigandusi, kad tik švartė pasirgusi mirė. Jos gražios dovanos ligi šiol

išliko Vilniaus bazilikoje. Tuo laiku Jonušas pratinosi prie vidaus politikos. Karalius, pasirašydamas taikos sutartį su rusais ir paskui tvirtindamas naujai pravaistą sieną, užleido Maskvai Trubecko miestelį ir valsčių. Tuo užsigavo Lietuvos didikai ir įrodinėjo, kad karalius neturįs teisės mažinti Lietuvos teritorijas. Buvo reikalaujama atitinkamą plotą prijungti nuo Lenkijos. Be to, reikėjo atlyginti ir Trubecko savininkui. Jaunas Jonušas Radvila griežtai gina Lietuvos teises ir net drįsta savo geradariui, karaliui, teisybės žodį seime į akis pasakyti. "Bemaž šimtas metų jau prasliko, sako Kotlubajus, nuo galutinio dviejų valstybių susijungimo Liublino unijos metu 1569 m., o dar atsiliepie tautų skirtingumas ir nenoras galutinai į vieną nedalomą kuną susilieti. Kad ir vieno karaliaus valdomos valstybės stengėsi išlaikyti nelietis savo sienas ir savarankiškumą." Ginčas baigėsi dviejų lenkiškų miestelių prijungimu prie Lietuvos. Jonuši tada sukako 34 metai. Tėvui mirus, jis užėmė daugelį jo vietų ir jau buvo senatorius, atstovaudamas Žemaičių kraštui.

Tuo laiku seime jam buvo iškelta nemaloni byla. Vilniaus kunigija jį įskundusi, esą jis savo Svedasų dvarė liepęs išversti stovinčius prie kelių kryžius. Jonušas prisipažino esąs kaltas, tik aiškinesis tuo, kad kryžius vietos kunigai stato be jokio reikalo, o vėliau plečia savo žemes ligi tų kryžių, lyg tai būtų kapčiai. Iš Vilniaus specialiai į Varšuvą atvyko palotas Močarski ir į seimą atnešė sutrunijusio kryžiaus liekanas, sakdamas: "Radvilos dvaruose Kristui nėra vietos, tepuva jis nors čionai!" Bet visi atstovai įsitikino, kad kryžių buta senų ir jie galėjo ir patys išvirsti. Galiausiai Radvila buvo priverstas atsiprašyti vyskupą, paaukoti 6,000 auksinų naujai katalikų bažnyčiai išmuryti ir leisti Kėdainiuose viešai eiti katalikišką procesiją, kas ligi tol Radvilų buvo draudžiama. Tai buvo didelis smugis Jonušo ambicijai.

1647 m. mirė karalaitis ir karalius, norėdamas naujai savo žmonai ir jos giminei parodyti savo valstybės didumą, atvyko į Vilnių, sukviedamas čia Lietuvos didikus. Radvila, matyti, tyčiomis atvyko vieną dieną vėliau, kad galėtų parodyti savo turtus ir savo dvarinių bei kareivių puošumą. 30 šešetu arklių kinkytė vežimų, 28 karietos, 200 dragūnų, 100 kazokų — visi mėlynai apsilvėję — lydėjo didiką. Visos tos iškilmės atsiėjo Jonušui 200,000 auksinų. Karaliui jis padovanojo turkų veislės žirgą, o karalienei net šenai žmonai aprašyti, tai šeimos verčiama Potockaitę susvyravo. Bet karalius išgėdino senį apgaviką ir pareiškė, nelesias jokių turtų žmonai aprašyti. Tada tik Jonušas atgavo savo sužadėtinę. Bet jiedu ne kažin kaip sugyveno. Nuodėmkliausių kurstoma ji nuolat prikašiodavo vyrui bedieviškumą. Jonušas nepasidavė perkalbamas, Potockaitę greit mirė ir buvo palaidota Vilniaus katedroje. Panašiai atsitiko ir karalienei: medžioklėje ji pamačiusi lokio imtynes su šunimis ir taip išsigandusi, kad tik švartė pasirgusi mirė. Jos gražios dovanos ligi šiol

KEMAL ATATURK KVIEČIA UŽSIENIO TURKUS I TURKIJA

Naujosios Turkijos kurėjas, prezidentas Kemal Ataturk paskelbė atsisveikinimą į Balkanų valstybę, išskyrus Albaniją, gyvenančius turkus, kviedamas juos persikelti gyventi į naująją Turkiją. Atsisveikinimas, kuris liečia apie pusketvirto milijono žmonių, Balkanų turkų sukėlė didelį sąjūdį. Daugelis turkų jau keliais iš Balkanų į Mažąją Aziją, bet daugelį baido naujoji Turkijos santvarka. Mat, Balkanų valstybėse turkai dar laikos senų papročių, kuriuos Kemal is griežtomis priemonėmis Turkijoje panaikino. Taip, čia net driskiai turkai dar turi po 3 — 5 žmonas, nešioja feskas (raudonas, apvalias kepurės) ir pan., o tas Turkijoje jau seniai uždrausta.

Įdomu, kad persikelti į Turkiją daug didesni norą parodo turkės moterys, kurių gražius veidus, amžiais čadromis slepiamus, Kemal visiems laikams atidengė. Į panaikino baidą turkių moterų vergiją. Vyrai turkai daug šalčiau priėmė Turkijos prezidento atsisveikinimą, nes jiems, atvykus į Istanbulą, tuojau nimitamos feskos, reikia tenkintis viena žmona, kuriai ir duoną reikia uždirbti, o anksčiau kelios žmonos savo darbu maitindavo tinginį vyrą...

AR FARAONU KAPOUSE RASTI GRUDAI SUDYGSTA?

Spaudoj kartais skleidžiama sensacija, kad vienur kitur pasisekė suadaiginti faraonų kapuose rastus grūdus, vadinamus "mumijų kviečius." Prahos mokslininkas dr. G. Klug tą dalyką nuodugnai ištyrė ir susekė, kad tai yra tik pasaka. Tais atvejais, kai tie "mumijų kviečiai" tikrai yra sudygę, dr. Klugės nuomone, galėję buti ne kitaip, kaip kad arabai prie kapuose rastų kviečių yra primaišę šviežių ir senienų mėgėjams jie išėję už tikrus. Visi iširti ne tik faraonų, bet pagaliau ir peruaniečių kapuose rasti grūdai pasirodė vienodai nevaisingi. Prieš 400 metų grūdų branduolio vaisingumo savybės buvo tos pačios, kaip ir šiandien, o šiandien grūdų branduolys per 10 metų darosi jau nevaisingas. Tik drugiažiedžių ir įvairių piktžolių grūdai gali išlaikyti savo vaisingumo savybes ligi 150 — 200 metų. V. Jc.

VEŽLIŲ PAVOJUS VENGRIJOJ

Iš Kiskumholos, Vengrijos, pranešama, kad šioje apylinkėje atsiradęs didelis vežlių (čerepokų) pavojus. Šimtai tukstančių vežlių, kurie gyvena pietinės Vengrijos balose, dabar milžiniškais būriais eina per laukus ir pievas, o dažnai lipa ir į medžius. Jų šnabėjimas daras labai nemalonus įspudis. Atrodo, kad visa apylinkė apsupta kažin kokių dvasių. Vietiniai šiuos vežlius ir laiko kažin kokio apkerėjimo padariniais. O tos pačios apylinkės čigonai esą džiaugiasi dėl šio įvykio, nes jie juos gauda ir iš jų verda gardžią vežlių sriubą. Čigonai suruošia tikras vežlių medžiokles. Bet Kiskumholos miesto burmistras uždraudęs tokias medžiokles. Jis sumanęs šį vežlių antplūdį išnaudoti kaip turistų pritraukimo priemonę. Ir dabar jau iš visos Vengrijos turistų būriai važiuoja pasižiūrėti "vežlių atakos". R.

RADIO VIENYBĖ

Veda JUOZAS TAMAS

Rytis 10:30 val. ir penktadieniais 7:30 val. pasiklausykite Radio Vienybės programą iš stoties WMBQ. Trečiadienį gražiai dainavo p. Marijona Tamas, penktadienį vakare taip pat dainuos Marijona Tamas, bus Hi-Dee-Hi Boys radio orkestras ir kalbės Vienybės red. J. Tysliava.

Trečiadienį, mudu su red. Tysliava nutarėme duoti savo asmeniską vizitą pas Long Islando lietuvių biznierių. Kaip tarėme, taip ir padarėme. Kaip bemat atsiradome vidury ilgosios salos. Buvo nutarta aplankyti kiek galima visus, bet viena diena negali taip greitai visko padaryti. Užvažiuojame pas Jurgį Šliakį į Ronkonkomą. Jį radome namie besidarbuojantį prie šulinio. Nors ir ant ežero kranto gyvena, bet vandens reikia ieškoti net 65 pėdas žemės gilumoje. Pas Šliakį labai gražu vasarotojams šventiant atostogas. Atrodė kaip ir Lietuvos Birštonas — aplink pušynai, tik Nemuno nėra, bet dėl to gražus ežeras.

Toliau nuvažiuojame pas kitą Jurgį — Jokubaitį į Coram, L. I. Jis turi gražią alinę prie plataus kelio, Jericho Turn Pike. Čia susitikom ir inž. Baltų. Pasikalbėj, važiuojame į Port Jefferson, pas p. Spurgą. Jis turi didelę įvairių dėvėjimų dainų krautuve. Spurga mus maloniai priima ir kurį laiką pasikalbėjus, matome, laikas važiuoti namo. Su kuriais teko pasikalbėti, visi susidomėję ir patenkinti Radio Vienybės programomis ir stengsis, kiek galėdami, remti šias programas, net įsteigdamis specialę programą.

Kitą kartą dar apsilankysime ir pas kitus gerus lietuvius, kaip Traigį, Jankų, Steinį, Bubnį ir kitus longislandiečius.

MAŽINS RINKIMŲ APSKRIČIŲ SKAIČIŲ

Rinkimų tarybos pirmininkas Cohen paskelbė, kad New York'e ir Brooklyne bus panaikinti 72 rinkimų distrikta, kas sutaps miestui kasmet \$35,000.

Miesto valdyba buvo pasiūliusi panaikinti net 600 rinkimų apskričių, bet rasta, kad toks panaikinimas būtų neteisėtas ir nepraktiškas.

VYRAI IR MOTERYS LIGONIAI

Chroniškos ligos sekmingai gydomos naujaisiu mokslis ku būdu. Kraujo, odos ir nervų ligos, nusilpimas, inkstai, kataras ir chro-niški vidurių skauduliai, odos išbėrimai, vidurių ir žarnų ligos: didžiosios žarnos hemoroidai, neuritis, chroniškas reumatizmas, sciatica, nosies, gerklės ir plaučių ligos ir kitos vyrų ir moterų ligos gydomos. Jei sergati ir nežinot kas jums kenkia užsikitte privatiškai konsultacijai.

Tiriam kraują, bandymai laboratorijose, X — spinduliai SERUM IR VACCINE IŠKIEPIJIMAI MOKESČIAI MAZI TYRIMAI IR PATARIMAI DYKAI MES KALBAME LIETUVISKAI DR. L. ZINS (įsteigta suvirš 25 metai) 110 EAST 16th STREET, New York, N. Y. Tarp 4-4th Ave. ir Irving Place. Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak. Sekmadieniais: nuo 9 v. ryto iki 3 p.p.

KAPŲ VAINIKAVIMO DIENA

Skaiciau Vienybėje, kad ji atidarė savo radio valandą, kurios vedėju yra p. Tamas, bet, budamas savo tarnboje kiekvieną dieną, lig šiol neturėjau progos girdėti teikiamos radio programos, nes radio valanda prasideda 10:30 val. ryto.

Bet kapų vainikavimo dieną, geg. 30 d. ir man laimė pataravo. Pirmą kartą teko išgirsti tą Vienybės radio programą.

Vedėjas p. Tamas sumaniai sugrupavęs skelbimus taip aiškia suprantama kalba perduoda klausytojams, kaip aš dar niekad nesu girdėjęs lietuviškose programose. Tokiam radio stoties vedėjui, kokių pasirodė p. Tamas, man rodos, kiekvienas biznierių negali atsiskirti duoti savo biznio skelbimus, nes tokių programų, kokias pateikė Radio Vienybės vedėjas, negali neklaušyti, kas tik turi savo namuose radio priimtuvą.

Tiek iš biznio atžvilgio. Bet muzikalinė programos dalis, kuri pasakyti, taip sujaukino, kad nori gyventi amžinai. Marijona Tamas, pritariant kanclėmis, padainavo dvi jaunosios kartos moderniškas dainėles — "Plaukia sau laivelis", "Jau krantas netoli" ir "Pasilgau tos šalelės," Besiklausydami šių dainelių, kurias taip sentimentališkai Marijona Tamas padainavo, jautiesi žmogus, kaip dvasios pagavime. Jų paprastos melodijos ir žodžių išraiška pasiekė mano širdį, pajutau esąs dvidešimts metų amžiaus, kai atkeliavau į šią palaimos šalį. Lietuvoje augęs tarp linksmaus jaunimo, kur, pavarasio sulaukus, žaliosios lankos buna nuklotos raudonais ir baltais dobilais; kur knibžda milijonai įvairių vabalėlių, čirpa žiogeliai, kur vuturėliai, virpidami ore sparneliais, gieda ankstybo pavarasio ryto giesmes, kur skamba gegutės balsas tankiam gojujė...

Prisiminė man tie laikai, kai prieš keturiasdešimts ilgų metų, aplėsdamas Lietuvą, atsiseikindamas savo brangią motiną, bučiavau paskutinį kartą tą musų bočių šventą žemę, kai susirinkęs jaunimas, mano draugai, atsiseikinant dainavo "Sudie Lietuva." Tada atsiseikindamas paskutinį kartą bučiavau savo motinos rankas ir prašiau nesurupinti manim, nes, kol gyvas busiu, nepamiršiu parašyti jai iš to tolimos šalies apie savo gyvenimą ir rastąją laimę. Bet, deja, savo pažado neišpildžiau. Neišpildžiau dėl to, kad be galio mylėjau ir gerbiau savo motiną, kuri mane auklėdama taip rupestingai saugojo ir mokė viso, kas buvo gera, kas kilnu. Neišpildžiau savo pažado, kad nenorėjau jos širdį užgauti — teisybė slėpia nuo jos, rašiau melais prisidengdamas, sakiau, kad man čia lengviau ir linksma gyventi, kad esu laimingas ir turtingas. Pasidulines po keletą dolerių siunti-nėčiau, kad paremti savo melus.

Štai, šiandien kapų vainikavimo diena. Prisimena man mano praeitos jaunystės dienos, prisimena mano brangiosios motinos kapas Zvirgzdaičiuose, kai laidojo mano patėvį Mykolą Staugaitį 1930 m. rugpjūčio 9 d. šilimai mano motinos. Negaliu aš šiandien uždėti vainiko ant jos kapo... Tegu mano giliausi atsidusėjimai palengvina tavo prislėgtą

krutinę, mieloji motute! Tegu mano ašara, nuriedėjusi per skruostą, nuplauja mano nuodėmes, kurias papildžiau, sulaužydamas duotus savo pažadas rašyti tau visą teisybę. Tu dabar matai visą teisybę.

Jaunas budamas atkeliavau į šią šalį, įlindau į anglių kasyklas — tukstančius sieksnių po žeme, kur ne tik saulės šviesos, bet ne oro nėsant sunkiai dirbau dieną iš dienos, žodžiau savo sveikatą.

Kiek širdies skausmų perleidau, kiek ašarų išliejau sau vienas pasilėpęs nuo kitų, tai tik tamsioji naktuzė, pagalgė ir keturios kambario sienos težino. Kam pasiguos, kam pasiskusi? Kam savo širdį atidengsi svetimaj šalyje? Motina toli už jurų. Kas čia tave supras, kas paguos, ar pri-glaus... Netekęs to viso, ką jaunas budamas turėjau, šiandien, išgirdęs p. Marijoną Tamas per Radio Vienybę dainuojant "Pasilgau tos šalelės," pasijutau, kaip dvasios pagavime. Per tuos keturiasdešimts metų gyvenimo šioje šalyje patir-ti biuruma vertė mane padaryti palyginimą su jaunų dienų praeitimi Lietuvoje, išsaukė dar didesnį liudėjį, verkiau kai nuplaktas kudišis.

Aš nepajėgiu išreikšti žodžiais to viso, ką jaučiu. Poetai, beletristai turi tvirtesnes širdis, didesnius gabumus ir kuria jaudinančius sielą veikiančius, jie mane suramina. Tai ir Radio Vienybės valandos patiekta programa kapų vainikavimo dienoje sukėlė ir nunėdė besparnes mintis į tą šalį, kurioje augdamas vargo nemačiau.

A. B. Strimaitytis.

LIETUVIŲ MOTERŲ GRAŽINOS DRAUGIJA

KAUNAS. — Paskutiniu metu Lietuvoje daugiau veiku-mo radio lietuvių moterų Gražinos draugija, kurios veikimo tikslas — stiprinti lietuvių tautos sąmonę šeimose ir visuomenėje. Gražinėms rupi ugdyti lietuviuose tautiškos savigarbos jausmą ir įvairiomis priemonėmis skatinti lietuvių tėvus, kad rupintųsi įdiegti savo vaikams tautinius bei pilietinius jausmus. Tai yra vienintelis Lietuvoje moterų draugija, kuri yra pasiryžusi gerbti ir statyti pirmoje vietoje visa tai, kas yra tikrai lietuviška, ir ypač lietuvių kalbą, gražius papročius, dainas, tautinę muziką ir visokią tautiškai lietuvišką kurybą.

Sios draugijos rūpesčiu, šiais metais Aukštojoje Panemunėje bus pastatytas dr. J. Basanavičiaus paminklas.

LIETUVOJE MAŽINAMI MOKESČIAI

KLAIPĖDA. — Iš Kauno laikraščiu matyti, kad Lietuvoje mokesčiai renkami nesunkiai. Pasak Lietuvos Aido, per šiu metų pirmąjį ketvirtį tiesioginių mokesčių ir akcizų mokesčių į valstybės iždą įplaukė 15,344,000 litų, o pernai per tą patį laiką — 1,293,000 lit. Dėl šių mokesčių normalaus plaukimo šiemet sumažintas žemės mokestis 10%. Be to, nuo žemės mokesčio yra atleisti besikirstantieji į viensėdžius.

Verslo mokesčiai ir darbo pajamų mokesčiai taip pat plaukia normaliai. Apskritai, Lietuvoje mokesčiai nedideli ir todėl jie surenkami nesunkiai. Tai rodo, kad ten didelių ekonominų sunkumų nėra.

Tai ve, šis laimingo gyvenimo parazitas turėjo jauną, gražią ir talentingą žmoną. (Gamtos ironija: greta kvepiančios rožės dažnai auga šunramunė!)

Šio sadišto žmona mūsų pilkame gyvenime buvo tikras angelas. Linksma, kaip dviejų savičių katutė, vikri, kaip vasaros plauktakėlė — ji kurė malonų ir linksmą gyvenimą ne tik pati sau, bet stengėsi kad tas gyvenimas būtų linksmas ir malonus kitiems. Muzika, daina, tapyba, poezija, drama, sportas — tirpte tirpo jos ranyktose. Viskas jai sekėsi, viską ji gabiai ir gražiai atlikdavo. Kai jos vyras buvo visiems neapykantos ir prakeiksmo simboliu, tai ji buvo visų mylima ir gerbiama. Ypač mylėjau ją aš. Viena, dėl to, kad jos meniškis talentai buvo tolygus maniesiems,

TARKA

PRARUKYTA LAIME

Kai pasižuriu dabar į mūsų ponias ir paneles su cigaretėmis dantyse ne tik namieje, bet ir gatvėse, ir baluose, ir teatruose (tik dar ne bažnyčiose), tai mano širdis kraujais, ar kitokiu gailėsčiu skystimu apsilieja! Ne dėl to apsilieja, kad man gailėtų tų dumais leidžiamų pinigų, ar nykstančių tarp perlinių ir auksinių dantukų cigarečių, saldžiai čiulpiamų gausiai nuraudonotomis lūputėmis; ne dėl to, kad, cigareto dumus pučiant, dažnai nupučiami ir milteliai nuo smulkių užriestų nosyčių. Ne!

Gailėstis suspaudžia man širdį dėl to, kad dabartinio ponijų ir panelių ruykmo nebuvo prieš trisdešimtį metų.

Jeį tada ponios būtų rukišios, tai aš bučiau nepraalaimėjęs rojiškos laimės, lyg anas Adomas po obele, kurioje raitėsi žaltys su leva. Aš bučiau paragavęs tos saldžiausios meilės, kurią ir iki šiol su džiaugsmu minėčiau!

Bet, dėl to prakeikto ruykmo, viskas žuvo!

O įvyko tas viskas štai kaip: Prieš trisdešimts metų aš buvau daug jaunesnis, negu dabar. Tuomet dar rūpėjo man poezija, muzika, dainos, šokiai, o ypač gražios moterys!

Gal klausite, kodėl man rūpėjo moterys, o ne paneles?

Aišku, kodėl! Romansuoti su panelėmis jaunam vyrui pavojinga. Nei nepajusi, kaip reikės apsigyventi. O su moterimis — o!...

Tai čia ir kalbame apie moteris. Ar, tikriau, tik apie vieną moterį. O kalbant apie moterį, reikia paminėti ir jos vyrą.

Tame mieste, kur aš tuomet gyvenau, buvo toks labai žymus armijos karininkas. Žymus jis buvo tuomi, kad visada ir visiems jis mokėjo daryti nemalonumus. Net pats sau. Jis visur dalyvaudavo, bet niekur nieko gero nematydavo. Jis pastebėdavo tik trukumus, tik negerumus, tik neadeklius. Kareivinėse kareivius, kanceliarijose valdininkus jis inkvizitoriškai kankindavo. Susirinkimuose jis keldavo apkalbėjimus tik bloguosius dalykus. Bekankindamas kitus, jis kankino ir pats save: rukė karčiausią tabaką, gėrė stipriausią degtinę, niekad nesėdėjo namie, maitinosi valgyklose... Tikras pirmosios rūšies savi-distas!

— Ar galima užsirukyt? Ak, tu Viešpatie! Nei Lietuvos Perkunas trenkdamas tiesiog į žinyčios aukurą būtų nepadaręs tokios metamorfozos, kokia pasidarė dėl šių mano prakeiktų žodžių! Mano gražuolės aksominės akutės pavirto į barškančios gyvatės žlības; jos perliniai dantukai išsikisio, lyg kuilio iltys; jos malonus balselis sušnypštė nuodingosios kobros čirškimu: — Mano buduare nerukoma!

Su tais žodžiais ji išnyko iš kambario, smarkiai trenkdam durimis... Aš pasilikau, lyg stabo pagautas. Už dveje to minučių jejo pas mane tarnaitė (niekad nebuvau matęs tokios šlykščios raganos!) ir sako: — Ponla išvažiuo pas motiną. Šianakt negrįš. Prašau! Paduoda nenaudėlė mano skrybėlę su lazdele ir dar du-

o kita — dėl to, kad tokią nesaugojamą tvirtovę, man rodėsi, nesunku užkariauti.

Ak, kiek aš naktų nemigau, jos garbei eiles belipdydamas! Kiek laiko sugaišau jos išgyrimui straipsnius ir ištisas knygas berašydamas, paskui ją po susirinkimus ir teatru pamokas besekiodamas! O ji, kad žinotumėt, už tą visą man nę ačiu, nę išgraus! Rodos, kad dėl jos aš visai ne poetas, ne literatas, ne muzikas, ne aktorius, tik kokia šiame pasauly tuščia skylė — ir daugiau nieko!

Nedyvai, kad aš sudžiuvau į šipulį, išbalau kai numirėlis, bet vis tikėjau, vis laukiau. Tris metus laukiau. Tris metus Ir susilaukiau.

Kartą, teatro pratimus baiktikėjau.

— Ar galiu tamstą palydėt namo? (Žinojau, kad jos vyras buvo valstybės reikalais išvažiuavęs į užsienius.)

— Taip, — atsakė mano širdies karalienė.

Nutirpau iš džiaugsmo. Pasišaukiau vežėją. Važiuojava. Aš nedrąsiai paimu jos rankybę. Spaudžiu — nieko. Prisi-glaudžiu — ji vėl nieko. Bet aš kantrus. Laukiu, nors iš virpančios mano krutinės kvapas veržiasi kažin kokiais kunkulais, gerklė gargaliuoja.

Staiga ji priglaudė prie mano skruosto savo karštą-karštą veidėlį ir sako: — Aš visa tavo! Imk mane visą!...

Nutirpau. Tik jos kuno elektrinė srovė perėjo per mane, ir toji vibracija atgaivino visus mano jausmas. Bet čia biau-rybė vežėjas sustojo prie jos namų durų. (Labai kvaila gražioms moterims gyventi taip arti prie susirinkimo vietų!)

— Prašau! — pasakė ji ir įsivedė mane į namus. Įėjau tiesiai į jos buduara (taip vadinama moterų miegamąjį kambarį). Lengva įvairių kvepalų atmosfera mane visiškai ap-svaigino. Susmukau į minkštą kėdę ir dairaisi aptemusiomis akimis. Aš jau rojuje! Prieš mane antroji Ieva — grožio ir tobulumo dievaitė... Ji numetė skrybėlaitę, nusivilko jakutę ir jautriai-jautriai pažiūrėjo į mane savo aksominėmis akutėmis... Ak, kokios formos, koki pečiai!... Aš... aš... pradėjau netekti sąmonės, apsvaigau.

Kad sustiprinti savo nervus, drebančiomis rankomis išsi-ėmiau cigaretę ir, braukdamas degtuką, paklausiau: — Ar galima užsirukyt? Ak, tu Viešpatie! Nei Lietuvos Perkunas trenkdamas tiesiog į žinyčios aukurą būtų nepadaręs tokios metamorfozos, kokia pasidarė dėl šių mano prakeiktų žodžių! Mano gražuolės aksominės akutės pavirto į barškančios gyvatės žlības; jos perliniai dantukai išsikisio, lyg kuilio iltys; jos malonus balselis sušnypštė nuodingosios kobros čirškimu: — Mano buduare nerukoma!

Su tais žodžiais ji išnyko iš kambario, smarkiai trenkdam durimis... Aš pasilikau, lyg stabo pagautas. Už dveje to minučių jejo pas mane tarnaitė (niekad nebuvau matęs tokios šlykščios raganos!) ir sako: — Ponla išvažiuo pas motiną. Šianakt negrįš. Prašau! Paduoda nenaudėlė mano skrybėlę su lazdele ir dar du-

ris atidaro. Kad taip prieš ją pragaro vartus atidarytų! Išėjau.

Ant rytojaus mečiau rukęs, išvažiuavau į Ameriką, ličiau-si rašinėjęs eiles ir straipsnius apie meilę, bet pražudyto ro-jaus neatgavau...

O jei tada ponios būtų rukišios, tai aš bučiau nepraalaimėjęs rojiškos laimės...

Dėl to kai pasižuriu dabar į mūsų ponias ir paneles su cigaretėmis dantyse, tai mano širdis kraujais, ar kitokiu gailėsčiu skystimu apsilieja!

Lušanokjis.

UOLIAUSIAS VIENYBĖS PLATINTOJAS

J. Krunklis — uoliausias Vienybės platintojas. Jo pilna višame Didžiajame New Yorke, kur tik lietuvių gyvenama. Iki šiol Krunklis daugiausia veikė Brooklyne ir apylinkėje, dabar jis rengiasi visas jėgas sukonzcentruoti tarp New Jersey lietuvių. Vienybės draugai prašomi p. Krunkliui padėti.

Menėsinis Kritikos ir Satyras "RIMBAS" Žurnalas. Skaityk "Rimbą" visada linksmas busi. Jame rasi daug juokingų ir įdomių raštų. Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10c. Priesiusk 10c. gausi "Rimba". "RIMBAS" 131 GRAND STREET, Brooklyn, N. Y.

Geriausia Aline Brooklyne J. TANKAUS 253 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Alus pasirinkimui visada šviežias. Valgiai skanus ir kiek kas nori. Mandagus patarnavimas. Atdara nuo septynių ryto iki keturių kito ryto. Šeiminkas labai švetingas. Užsikitte persitinkinti.

SHALIN'S FUNERAL HOME BRONIS ŠALINSKAS. Lietuvis Graborius ir Balzamuotojas SĄRVOJIMUI KOPLYČIA DUODAME DYKAI Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Musų patarnavimas užuojauta ir prielankumas yra visiems lygus. be atsižvelgimo į kaštus. Neatsižvelgiant į tolumą, laike šermenu, mirusio šeimos nariams teikiamas susisiekimas automobiliais nemokamai. Patarnavimas greitas, mandagus ir visais atžvilgiais moderniškas. Samdo automobilius visokiems reikalams. Kopyčia moderniškaį įrengta: prie kopyčos yra ir poilsio kambariai. PILNOS LAIDOTUVES NUO \$150. IR BRANGYN BRONIAUS ŠALINSKO LAIDOJIMO BIURAS 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, L. I. (Prie Forest P'kway Sta.) Tel. Virginia 7-4499

NOTARY PUBLIC Tel. Stagg 2-0783 Night Tel. Juniper 5-4912 NOTARY PUBLIC Juožas Levanda (LEVANDAUSKAS) GRABORIUS Patarnauju visiems be skirtumo. Parsamdau automobilius kiekvienam reikale: vestuvėms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Kainos žemos. Ateikite ir Persitinkinkite 107 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel.: NEwtown 9-4464 A. VALANTIEJUS GRABORIUS. BALSAMUOTOJAS IR ABELNA APPRAUDA 54-41—72nd STREET, Maspeth, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-7770 PAUL GUSTAS LIETUVIS GRABORIUS Senai dirbas graborystės profesijoje ir Brooklyno apylinkėse plačiai žinomas. Tik dabar atidarė savo ofisą ir patarnauja balsamavimu ir palaidojimu mirusiu. Veltui chapel šermenims Parsamdo automobilius šermenims, vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms parėms Saukite dieną ar naktį 423 Metropolitan Ave Brooklyn, N. Y.

A. RADZEVICIUS GRABORIUS (Undertaker) Tel.: Stagg 2-4409 402 Metropolitan Avenue netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

NOTARY PUBLIC Telefonas: STagg 2-5043 MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS) Laisniuotas Graborius 660 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

NUSIŪDĖ IMIGRANTŲ ŠMUGELIAVIMO GAUJOS VADAS

Šiomis dienomis paaiškėjo, kad New Yorke yra gauja šmugelninkų, kurie jau kelintas metas slaptai gabena į USA kitataučius. Advokatas Emanuel H. Kaufman, New Yorke valstybės gynėjo padėjėjas pranešė, kad šmugelninkai padarydavo netikrus pasus ir vizas ir jų pagalba įveidavo kitataučius už dideles pinigų sumas. To advokato žiniomis, šmugelninkai uždirbė apie 5 milijonus dolerių.

Apie šmugelninkus ir jų veikimą paaiškėjo tik šiomis dienomis, kai Marcy Ave. YMCA rastas nusinuodijęs tų šmugelninkų vadas Benjamin Bergman. Pasirodo, kad Bergmanui pradėjo vėliausiu laiku grasinti New Yorke aferistai, reikalaujami iš jo pinigų. Bergman bijodamas, kad iškilis byla ir jis gali patekti į kalėjimą, pats nusižudė.

Imigrantų šmugelninkai veikė ne tik Brooklyne ir Manhattan, bet visuose didesniuose miestuose Atlantiko pakraščiais.

JASIUKYNAITĖS PAVEIKSLŲ PARODA IKI BIRŽELIO 10 DIENOS

p-lės N. Jasiukynaitė

Dailininkė p-lės N. Jasiukynaitės paveikslų paroda, kuri atidaryta gegužės 25 d. Hotel Irvin, New York City, pratęsta iki birželio 10 d.

Parodą lankė daug amerikonių ir kitų tautų dailės mėgėjų, bet lietuvių iki šiol buvo, palyginti, labai mažai.

Iki birželio 10 d. dar yra laiko, taigi, visi lietuvių dailės mėgėjai raginami Jasiukynaitės paveikslų pamatyti.

DIDELIS GAISRAS PAJURYJE

Antradienio naktį didelis gaisras sunaikino visą kvartala pajurio resorte Brighton Beach. Ugnis prasidėjo dar nepabaigoje statyti krautuvėje, įvykus dviem smarkiems sproginams, kurio mėlynos liepsnos uždegė ir gretimus namus. Greitai pasigirdo dar keletas sproginų ir pradėjo degti dideli gyvenamieji namai, iš kurių turėjo bėgti pusnuogių per 120 šeimų. Tiriama, ar gaisras nebus kilęs dėl darbdavių nesuspriamtų su darbininkais.

DIDŽIAUSIAS PASAULYJE LAIVAS NORMANDIE NEW YORKE

Birželio 3 d. rytą į New Yorke uostą atplaukė didžiausias pasaulyje laivas Normandie, kuris priklauso Prancūzijos linijai. Uoste laivo pamatyti ir sutikti laukė apie 300,000 žmonių, o uosto vandenys šimtai mažesnių ir didesnių laivų. Laikraščiai ir karo aviacija Normandie sutikti išsiuntė lėktuvus, kurie fotografavo Normandie. Normandie yra ne tik didžiausias ir gražiausias laivas, bet ir greičiausias. Kelionę per Atlantiko vandenyną Normandie padarė per 4 dienas 11 valandų 42 minutes tuo sutrumpindama kelionę per Atlantiką net keletai valandų. Su Normandie atvažiuo labai žymių Prancūzijos žmonių, tarp jų Prancūzijos prezidento Lebrun žmona.

DIDŽIOJI OPERA HIPPODROME IR YANKEE STADIUME

Šeštadienio vakare N. Y. Hippodrome, 6 Ave. ir 43rd St., statoma grand opera "Rigoletto." Bilietų kainos stebėtinai žemos: nuo 25 iki 99 c. Sekmadienio vakare statoma opera "Aida" atvirame ore Yankee Stadium, 161st St., Bronx. Čia opera bus duota milžinišku mastu: arti tukstančio dalyvių scenoje, didžiulis orkestras, baletas, chorai ir k. Bilietų kainos nuo 55 c. iki \$1.10.

Operas stato šiuo vasaros sezonu artistų korporacija Chicago Opera, kuriai vadovauja Alfredo Salmaggi.

AUKOS LITUANICAI II

Antrajam skridimui iki šiol aukojo šie maspethiečiai: P. Paulauskas ir B. Vaičiūnas po \$1, Jonas Revukas ir A. M. Januškaitis po 50 centų, John J. Januškaitis, P. Bogachunas, J. Mincinauskas, Mary Ambrose ir J. Meskis po 25 centus. Ridgewoodietis Petras Dumbilis aukojo 25 centus ir brooklynietis Vincas Tamošaitis — 50 centų. Iš viso aukų rinkėjas B. Waichaitis surinko \$5.

NESIGAILI UŽMUSUSI SUNŪ

Užvakar Ridgewoodo teisime lenkė Grabowska iš Maspetho, prisipažindama užmūšusi savo 13 metų sūnų, neparodė jokio susijaudinimo. Grabowskienė — našlė, septynių vaikučių motina. Ji buvo paratusi lankytis pas vieną pažįstamą lenką. Anądien paskui ją nusekė į to lenko namus ir velionis vaikas. Jis prisipyręs varė motiną namo ir negražiais žodžiais vadino aną lenką. Netekusi kantrybės motina pradėjo svaidyti į sūnų inirų turėjo bėgti pusnuogių per 120 šeimų. Tiriama, ar gaisras nebus kilęs dėl darbdavių nesuspriamtų su darbininkais.

PADEKA MOTERŲ VIENYBEI

Nuoširdžiai dėkoju visoms Moterų Vienybės draugijos narėms už dovanotus mano sūnui mokslo užbaigimo proga drabužius. Pinigus sumoje \$15 gavau nuo ponios Garšvienės, kuriai nuoširdžiai dėkoju. Dar kartą leiskite man išreikšti Moterų Vienybei nuoširdžiausią dėkū.

D. Adomavičienė.

NUŠOVĖ UŽ NEPARDAVIMĄ DEGTINĖS

Pereitą antradienį Bronxo smuklėje įvyko tikras karas. Svečias Patrick Doyle, gerai išgėręs, pareikalavo daugiau degtinės. Kelneris (bartenderis) atsisakė parduoti. Įpykęs svečias pradėjo šaudyti iš revolverio. Pirmasis šūvis sukėlė veidrodį. Antrasis pataikė kelneriui į krutinę, nuo ko kelneris krito negyvas. Kitų šūvių išgąsdinti du svečiai pasislėpė po stalais. Išgirdęs šūvius policininkas Herz išmušė stiklines duris ir įsiveržė į vidų. Doyle paleido šūvį į policininką, bet nepataikė. Policininkas betraudkdamas savo revolverį iš makštų persišovė sau koją, o kitu šūviu pašovė į koją įsikarščiavusį Doyle, kuris nugalbentis į ligoninę. Taigi, kilo karas dėl degtinės stiklelio.

WILLIAMSBURGAS KRAUSTOSI

Dvylika Williamsburgho kvartaly tuštėja ir virsta į griuvelius. Visiems gyventojams duota 30 dienų laikas išsikraustyti, nes visi namai bus nugriauti, o jų vietoje pastatyti moderniški apartamentai, kuriuose tilps 1,700 šeimų. Nuomos bus nustatytos nuo \$5 iki \$8 už kambarį, t. y. keturių kambarių butas bus nuomojamas už 20 — 32 dol. Bet gyventojai žadamosiomis nuomos kainomis nesidžiaugia, nes dabar reikia kraustyti. Kur kraustyti? Kur gaut pinigų kraustyti? Kai kurie jau reikalauja, kad miestas juos perkraustyti į kitą vietą visuomenės kaštais.

P. SINUSIENĖ ATIDARĖ NAUJĄ BIZNĮ

Vienybietė ponja Sinusienė šiomis dienomis atidarė naują alinę ir valgyklą 352 Onderdonk Ave., kamps Dekalb Ave. Biznis įrengtas naujai ir labai gražiai. Naujos įstaigos atidarymas bus trečiadienį, birželio 12 d. Ponia Sinusienė kviečia visus brooklyniečius atsilankyti.

1,575 SUKČIAI KASDIEN ISNAUDOJA MIESTO GELEŽINKELIUS

New Yorke miesto valstybės kontroliuojamoji Independent Subway geležinkelis skundžiasi, kad kasdien surenka apie 1,575 geležžalius ar iš kito metalo padirbtus "pinigėlius," kuriuos važinėjanti taisy geležinkeliais publika sumeta stotyse į automatus vietoj 5 centų monetų. Miestas dabar visose stotyse, kur daugiausia tokių sukčių važinėja, pastatė sargus.

Šiomis dienomis apie dvi tonos tokių gelžžalių išvežta laivu ir nuskaudinta jurose.

110 pašto dėžučių

Jei jums patogiau gauti laiškus ir siuntinius kitur, užeikite pas mus ir išsiunuokite pašto dėžutę. Mažna dėžutė \$3.00 metams, o didesnė \$5.00 metams. Pusei metų \$2.00 ir \$3.

DIDŽIOJO NEW YORKE GRAŽUOLĖ

VALERIJA VILKIUTE

Matusevičiaus Radio Valandos vedamų lietuviškų mokyklų mokslo pabaigtuvėse gegužės 30 d. Klasčiaus salėje buvo gražuolių kontestas. Dalyvavusioji milžiniška minia išrinko į gražuolių karalaites p-lę Valeriją Vilkiutę. Jauna brooklynietė teisėtai laimėjo ne tik gražuolės titulą, bet ir pirmą kontestantėms skirtą dovaną \$50.

Panelė Valerija gimė ir augo, ar, teisingiau, dar auga Brooklyne (ji vos tik 17 metų amžiaus mergaitė). Šiemet ji baigė mokslus aukštojo East-ern District mokykloje ir dabar laiko grožio salioną (Beauty Parlor) 300 Broadway, Brooklyn, N. Y. Jos tėvas gimęs Lietuvoje, o motina Amerikoje.

Greta simetriško veido ir tobulos figūros, panelė Valerija turi dar gimtą simpatišumą, graciosiškumą ir natūralų mandagumą. Nors ji vos tik pasiluosavusi nuo amerikietiškos mokyklos suolo, bet lietuviškai kalba labai gražiai, be jokio svetimio akcento. Tad nedyvai, kad rinkėjai visais balsais pripažino ją gražiausiąja Did. New Yorke lietuvaite.

Šis gražuolių kontestas buvo iš eilės trečiasis: jau trėti metai, kai Matusevičius, uždarant jo sukurtų lietuviškų mokyklėlių mokslo laikotarpį, suruošė milžiniškas programomis ir gražuolių rinkimais. Tuose rinkimuose tenka pamatyti gražiausią lietuvaikę iš visos apylinkės. O jų yra labai daug. Žinoma, gražuolių karalaitės titulas tenka tik vienai, bet tas dar nereiškia, kad visos kitos negražios. Atsilankiusieji į tuos kontestus kitataučiai tikrai stebisi, kad taip didelis lietuvaikių nuosimtis pilnai vertas grožio karalaitės titulo gauti.

Mūsų lietuvaitei gražios, labai gražios!

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsmuoja ir laidoja mirusius ant viokių kapinių. Pagrabus paruošia nuo paprasčiausių iki praklinasių. Perardo automobilius laidojimo, veselijoms, krikštynoms ir kitoms pasivažinėjimams.

VIRŠIŲ MINĖTAS REIKALAS KREIPKITES PAS MANE O BUSIT UŽGANEDINTI

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. J. S. MISEVICIUS
270 Berry Street
VALANDOS 12-2 p. p. 6-8 vak. Tel. Evergreen 8-8707

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS 8-10 ryte 1-2 p. p. 6-8 vak. Šventadieniais pusitarus Tel. Evergreen 8-9229

DR. ED. W. ZUKAUSKAS
1114 Foster Avenue
VALANDOS 1-2 p. p. 6-8 vak. Ir pagal sutartį Tel. Mansfield 6-8787

DR. JOHN C. PETERS (PETRAUSKAS)
65-08 Grand Avenue MASPETH, N. Y.
VALANDOS 1-2 p. p.: 6-8 vak. Iškiriant Ketvirtadienius ir Sekmadienius Tel. Juniper 5-4488

DR. A. PETRIKA (DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
VALANDOS 9-12 ryte 1-8 vakare Penktadieniais uždaryta Tel. Evergreen 7-9105

DR. BLADAS K. VENCIVS (DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
9-12 ryte 2-8 vak. VALANDOS Penktadieniais uždaryta Tel. Stagg 2-0706 Namų, Republic 9-3040

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALE IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN.
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams. Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai—Gražus kambariai

Telefonas STagg 2-3842

TEL.: EVERGREEN 8-9770

JUOZAS GARŠVA
— GRABORIUS —

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsmuoja ir laidoja mirusius ant viokių kapinių. Pagrabus paruošia nuo paprasčiausių iki praklinasių. Perardo automobilius laidojimo, veselijoms, krikštynoms ir kitoms pasivažinėjimams.

VIRŠIŲ MINĖTAS REIKALAS KREIPKITES PAS MANE O BUSIT UŽGANEDINTI

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.

REIKALINGI NAMŲ DARBININKAI!

Jei Jus ieškote darbo geruose namuose, kurių šeimininkai gali mokėti tinkamas algas, tai kreipkitės į mūsų ofisą, kur įsitinksite kiek gerų progų galime Jums nurodyti. Kaip populiariausias pasaulyje darbo biuras, mes visuomet galime pasigirti geriausių naminių darbų didžiausiu pasirinkimu. Turtingiausieji gyventojai iš geriausių apylinkių yra mūsų klientai. Tukstančiai merginų džiaugiasi per mus gautomis geromis vietomis... džiaugiasi ir Jus mūsų geru patarnavimu... ir GERA ALGA. Įsitęmkite: PARINKTOS VIETOS... GERIAUSIOS ŠEIMYNOS... GRAŽI APYLINKĖ... AUKŠČIAUSIOS ALGOS.

NEIMAMA MOKESTIS IŠ MERGINŲ UZ PRIRODIJAMĄ VIETŲ SU NAKVYNĖMIS DAUGELIUI GAUTA VIETOS KASDIEN. ATSAUKITE KASDIEN.

SUSSER
Darbo == Agentura

GARSIAUSIA PASAULY NAMŲ DARBAMS GAUTI
924 Broadway, cor. Myrtle Ave.
Brooklyn, New York.
Tel.: EVERGREEN 8-6099

Liebmann
Rheingold
GERAS ALUS

AMERIKIEČIŲ EKSKURSIJA KLAIPĖDOJE

Ketvirtadienio perpietė (birželio 6 d.) pirmoji Amerikiečių ekskursija laivu Gripsholm atplaukė į Klaipėdą, iš kur, po oficialaus pasitikimo, išvyko traukiniu į Kauną vėlai vakare.

Parsiduoda

ALINE PARDAVIMUI
Gerai išdirbtas butas per daugelį metų. Vieta paranki. Apygyventa lietuviams ir lenkais. Savininką galima matyti iki dvylikai valandai kiekvieną dieną. 101 Metropolitan Ave., Brooklyn, N.Y. (43-44)

LABAI PIGIAI
Proga labai pigiai įsigyti 8 šeimynų namą, po 8 kambarius kiekvienam apartamente. Garo šiluma ir šiltas vanduo. Namas statytas iš lime stone. Reikia įmokėti pinigais tik \$1500. Kreipkitės ELLSWORTH, 1338 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. (43-48)

Thomas Fuel Service
Sav. J. TAMOSIUNAS
parduodame anglis ir koksą geriausios rūšies už prieinamą kainą
582 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas Evergreen 7-2355

NESIGAILĖSITE UŽEJĖ LIETUVIŠKAS RESTORANAS BARAS IR SALĖ

Gardus gerai pagaminti valgiai, užkandžiai, alus, degtinė ir kiti gėrimai. Graži salė šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms.

Tai nauja, patogiai vieta, kurioje savininkai — neseniai atvykę iš Lietuvos lietuviai.

TIKRAI NUOSIRDUS LIETUVIŠKAS PATARNAVIMAS

38 Bogart Street, BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EVERGREEN 8-9777

J. Vaitulionis, D. C.
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
331 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 val. vak. Nedėliomis ir šventadieniais Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

MOT. LAUKUS
Fotografas
214 Bedford Ave., Brooklyn
Telefonas: Evergreen 8-3540
Geriausia Studija Brooklyn
Atvirkite Peritinkinti

RESTAURANT BAR & GRILL
Nauja švart ir ruiminga užėiga. Geriausios rūšies gėrai, alus dektinė ir importuoti likerai. Skanus valgimais ir užkandžiai.
Savininkas,
J. ZEIDAT
321 Grand St Brooklyn, N.Y. prieš Grand Parade

Sužinok savo ateitį
Garsioji pasaulio astrologė
Anna Romanova
247 SOUTH 1-ST STR., pirmas aukštas
Havemeyer ir Roebing St. tarpe Williamsburg, Brooklyn, N. Y.
Mokliškai atspėja ateitį, teikia reikalingiausių patarimų
Pasimatymui susitar tik telefonu tarp 8-11 rytais ir 3-8 vak.
Telefonas: EVERGREEN 7-4468